

VTH-Uitvoeringsprogramma 2024

(Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving)

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Inleiding	5
2 Werkwijze en uitvoering	15
3 Kader Vergunningverlening	28
4 Kader bouwen en wonen (Toezicht & Handhaving)	32
5 Kader openbare ruimte	42
6 Kader Ondernijning	45
7 Kader Milieu	48
8 Monitoring en evaluatie	51
Bijlages	52

Voorwoord

Voor u ligt het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (hierna: VTH-uitvoeringsprogramma) over het jaar 2024 van de gemeente Meppel.

Hierin worden de geprioriteerde handhavingstaken voor 2024 op het terrein van de fysieke leefomgeving beschreven. Het belangrijkste wettelijk kader is hiervoor vanaf 1 januari 2024 de Omgevingswet.

Het VTH-uitvoeringsprogramma is wettelijk verplicht en wordt jaarlijks door het college vastgesteld en verzonden aan de gemeenteraad. In dit uitvoeringsprogramma staat waar we in 2024 mee aan de slag gaan op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving. Het beschrijft hoe vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen de gemeente Meppel georganiseerd zijn. Daarnaast geeft het inzicht in de reguliere en te verwachten taken voor 2024. De uitvoering van deze taken vinden plaats onder de werking van de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking is getreden.

Er moeten jaarlijks keuzes worden gemaakt: Prioriteitenstelling

Het VTH-takenpakket is erg breed en omvangrijk, maar we kunnen echter niet overal tegelijk zijn om deze taken uit te voeren. Daarom moeten er ieder jaar weer keuzes worden gemaakt. Om te bepalen waar de grootste risico's zitten wordt gewerkt met een risicoanalyse. Op basis van die risicoanalyse zijn de gemeentelijke prioriteiten vastgesteld voor de komende beleidsperiode.

Voor dit VTH-uitvoeringsprogramma, en daarmee voor de uitvoering, zijn de risicoanalyse en prioriteitenlijst dan ook het uitgangspunt. Van belang is te weten dat de risicoanalyse een dynamisch document is. Voor 2024 kunnen de effecten en keuzes rondom de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor de bouw bijvoorbeeld invloed hebben op de prioriteitstelling.

Projecten waarop in eerdere jaren is ingezet zijn illegale bewoning en illegale bebouwing door de toezichthouders 'Wabo'. Door de boa's is ingezet op het handhaven van de Alcoholwet. Nu de gestelde doelen hierin nog niet volledig zijn behaald wordt hier ook in 2024 op ingezet.

Hoewel elk geval anders is, geeft het vastgestelde beleid en dit uitvoeringsplan algemene beginselen en daarmee handvatten voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Vanuit de praktijk hoor je dat nog steeds veel gebeurt in 'de waan van de dag', aan de hand van 'wat zich aandient'. Aan de hand van de actuele meldingen en klachten wordt aan de hand van de aard en omvang, de ernst en urgentie en het gevaar voor veiligheid of volksgezondheid prioriteiten gesteld ten aanzien van welke zaken het eerst behandeld worden. Een belangrijk aspect was om daar meer structuur in aan te brengen, zodat dat beschikbare capaciteit ook ingezet wordt op de onderwerpen voortvloeiende uit de risicoanalyse en prioritering. Dat is in 2023 gebeurd en krijgt in 2024 een vervolg.

Handhaving draagt bij aan de realisatie van vastgesteld beleid en maakt dan ook onderdeel uit van de beleidscyclus.

De wettelijke taken, nu neergelegd in de Omgevingswet, de gemaakte beleidskeuzes en de beschikbare middelen en formatie maken nog steeds dat keuzes moeten worden gemaakt in de uitvoering van taken.

Inzetten op handhaving van alle overtredingen die zich voordoen binnen gemeente Meppel is dan ook een utopie. Handhaving is belangrijk voor de leefbaarheid en veiligheid binnen gemeente Meppel. Een voorbeeld van dit belang is dat de beslissing om niet tot handhaving over te gaan een precedent kan scheppen voor anderen. Dit kan leiden tot meer overtredingen van dezelfde soort en aard als de overtreding waarvoor geen handhavingstraject is opgestart. Dit kan een nadelige invloed hebben op de leefbaarheid en veiligheid binnen gemeente Meppel. Een goed uitgevoerd handhavingsbeleid draagt daarom ook bij aan de geloofwaardigheid van de overheid en de regels die zij stelt. Taken die structureel en planmatig worden uitgevoerd zijn vastgelegd in dit VTH-Uitvoeringsprogramma 2024, zoals dat ieder jaar gebeurt. Voor zaken met een lagere prioriteit wordt in de regel alleen gereageerd op klachten/meldingen of op verzoeken om handhaving.

Veiligheid, gezondheid en het thema 'ondermijning' staan bij het maken van een keuze en het doen van inzet altijd voorop. Voor ondermijning geldt dat de gevolgen van ondermijning voorkomen in de gehele fysieke leefomgeving. We zien dat ondermijning zich voordoet in alle domeinen en dit kan ertoe leiden dat de reeds toegekende risicoscore de hoogste bestuurlijke prioritering krijgt toegewezen.

Doelen

De belangrijkste algemene doelen van handhaving zijn ook voor 2024:

- vermindering van veiligheidsrisico's;
- bewerkstelligen van rechtsgelijkheid en –zekerheid; en
- bewaken van de kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 vindt u een beschrijving van de wettelijke grondslag, de uitgangspunten en werkwijze bij de uitvoering van het toezicht op regelgeving en de handhaving hierop bij overtredingen.

De daarop volgende hoofdstukken betreffen:

1. *Vergunningverlening;*
2. *Bouwen en wonen (Toezicht & Handhaving)*
3. *Openbare Ruimte*
4. *Ondermijning; en*
5. *Milieu*

Elk hoofdstuk begint met een algemene korte beschrijving, vervolgens worden de doelen voor het lopende jaar benoemd. Dit wordt gevolgd met een beschrijving van hetgeen we gaan doen om de doelen te bereiken en hoeveel menskracht daarvoor wordt ingezet.

Na vaststelling van dit VTH-uitvoeringsprogramma 2024 door het college van burgemeester en wethouders zal het ter kennisname worden aangeboden aan de gemeenteraad. Op grond van de bestuursovereenkomst interbestuurlijk toezicht (IBT) wordt het VTH-uitvoeringsprogramma aan de provincie Drenthe gezonden ter toetsing.

1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden enkele algemene uitgangspunten omtrent vergunningverlening, toezicht en handhaving besproken. Het betreft aspecten die in het algemeen van invloed zijn op de taken binnen dit beleidsterrein.

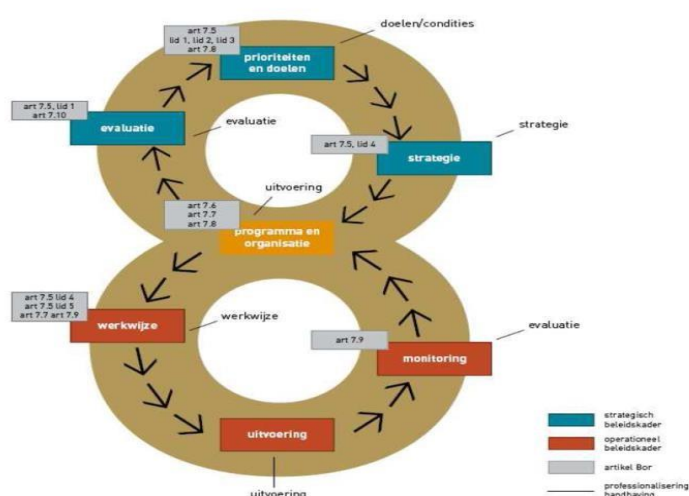
Ook wordt in dit hoofdstuk de risicoanalyse besproken en de daarop gebaseerde prioriteitenstelling.

1.1 Algemeen

Dit VTH-uitvoeringsprogramma 2024 geeft inzicht in de handhavingstaken die de gemeente in 2024 uitvoert, welke capaciteit daarmee gemoeid is en wat de gewenste resultaten op het gebied van toezicht en handhaving zijn. De handhavingstaken voeren we uit conform de beleidsuitgangspunten uit het geformuleerde en te formuleren handhavingsbeleid en de concrete wettelijke verplichtingen en/of beleidsmatige beslissingen van het college, de burgemeester of de gemeenteraad. Daarin is inhoudelijk niet iets veranderd onder de werking van de Omgevingswet. Daar waar mogelijk is flexibiliteit ingebouwd, bijvoorbeeld om in te spelen op actuele ontwikkelingen.

Handhaving draagt in het algemeen bij aan een leefbare, veilige en duurzame gemeente waar het prettig is om te wonen, werken en te verblijven. Daarbij is handhaving van het bestuursrecht wezenlijk voor de geloofwaardigheid van de overheid en regels die zij stelt. Een goed uitgevoerd handhavingsbeleid is daarvoor essentieel.

Het programma voor de uitvoering van de handhaving vormt het hart van de beleidscyclus BIG 8. Ook onder de werking van de Omgevingswet.

De procescriteria zijn de eisen die worden gesteld aan de beleidscyclus bij de taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De procescriteria staan in het Omgevingsbesluit, in paragraaf 13.2.2 (artikelen 13.5 tot en met 13.11).

Deze procescriteria vormen twee cycli, een beleidvormende (strategische) cyclus en een uitvoerende (operationele) cyclus. Op het snijvlak van beide cycli ligt dit uitvoeringsprogramma.

De beleidvormende cyclus is voornamelijk het domein van het bevoegd gezag. Hier worden de kaders geformuleerd voor het uitvoeringsprogramma. De uitvoerende cyclus ligt deels bij omgevingsdiensten en deels het bevoegd gezag zelf.

De procescriteria geven de elementen aan die minimaal aanwezig moeten zijn. Daarnaast moeten de criteria worden gebruikt bij het inrichten van de organisatie. De volgende procescriteria worden onderscheiden:

- de uitvoeringsstrategie (artikel 13.5 en 13.6)
- de handhavingsstrategie (artikel 13.5 en 13.6)
- het uitvoeringsprogramma (artikel 13.8)
- de uitvoeringsagenda (artikel 13.6)
- de uitvoeringsorganisatie (artikel 13.9)
- de borging van middelen (artikel 13.10)
- de evaluatierapportage (artikel 13.11)

Voorliggende uitvoeringsprogramma is gebaseerd op artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit.

BIG-8 model is samenhangend geheel

Het samenhangende geheel van beide cycli wordt ook wel BIG-8 genoemd. Dit model maakt vanuit een strategisch kader de vertaling naar operationeel beleid ten behoeve van kwaliteitsborging samen met een sluitende planning- en controlcyclus.

Door deze cycli te volgen, wordt de cyclus, die begint bij het opstellen van het beleid en via de uitvoering uiteindelijk leidt tot het bijstellen van het beleid, gesloten.

Het programma komt voort uit de probleemanalyse, prioriteiten en doelen en de daarbij gehanteerde strategie en wordt vastgesteld door ons college. Uit het programma volgt de monitoring en de verslaglegging (evaluatie). De verbetermaatregelen die voortkomen uit de evaluatie worden gebruikt als aanscherping en verbetering van de probleemanalyse en de prioriteiten. Dit maakt de beleidscyclus van de handhaving rond.

In het VTH-uitvoeringsprogramma beschrijven we de geprioriteerde handhavingstaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. Door het uitvoeren van adequate vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) dragen we, samen met inwoners, ondernemers en organisaties binnen de gemeente, bij aan een veilige, leefbare en duurzame gemeente. Zeker dat laatste is belangrijk gelet op de gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid.

Het gaat bij toezicht en handhaving om taken in het kader van het omgevingsrecht, zoals bouw, sloop en asbest, milieu, reclame en bomenkap. Het gaat daarnaast om taken in het kader van de APV, zoals toezicht op de openbare ruimte en openbare orde, en bijzondere wetten, bijvoorbeeld de Alcoholwet.

Met een doelgerichte inzet van de toezicht en handhavingsinstrumenten wordt een actieve bijdrage geleverd aan een veilig en leefbaar Meppel.

Binnen het handhavingsprogramma moeten keuzes gemaakt worden. Kiezen gaat dan vooral om de vraag “Waarop houden we systematisch en structureel toezicht en waarop op ad hoc basis?”

1.2 Wettelijke grondslag

Op grond van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit worden eisen gesteld aan de gemeentelijke handhaving.

In artikel 13.5 van het Omgevingsbesluit is het college van burgemeester en wethouders verplicht een uitvoerings- en handhavingsstrategie vast te stellen.

Artikel 13.6 Omgevingsbesluit geeft aan waar de uitvoerings- en handhavingsstrategie inzicht in moet geven. Artikel 13.8 Omgevingsbesluit bepaalt dat het vastgestelde beleid wordt uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma waarin wordt aangegeven welke van de voorgenomen activiteiten in het komende jaar worden uitgevoerd, en daarmee impliciet welke niet. De vaststelling is een bevoegdheid van het college van B&W, waarna bekendmaking aan de gemeenteraad volgt.

Het programma wordt jaarlijks vastgesteld en geëvalueerd door het college. Dat bepaalt artikel 13.11 Omgevingsbesluit. De verbetermaatregelen die voortkomen vanuit de evaluatie worden gebruikt als aanscherping en verbetering van de prioriteiten. Dit vormt de cyclus van handhaving.

1.3 Organisatie

Binnen de gemeentelijke organisatie is het team Leefbaarheid en Wijkregie verantwoordelijk voor toezicht en handhaving. In dit team zijn bijna alle toezicht- en handhavingsfuncties (APV, Boa's domein 1 en Omgevingswet) ondergebracht om hun krachten te bundelen samen met de wijkregisseurs, het cluster ondermijning en vergunningverleners APV. Een team wat samen de oren en ogen vormt in de wijken en van daaruit een belangrijk eerste aanspreekpunt is voor de inwoners van onze wijken. Ook is het juridisch advies van de APV in dit team ondergebracht.

Het team Ruimte Initiatief is verantwoordelijk voor het beleid, de programmering en de uitvoering van nieuwe initiatieven op het gebied van mobiliteit, omgevingsvergunningen, projecten in de openbare ruimte, ruimtelijke ordening, voorbereiding & toezicht en wonen.

1.4 Ontwikkelingen

Voor de totstandkoming van het VTH-uitvoeringsprogramma 2024 zijn verschillende beleidsdocumenten geraadpleegd en is gekeken naar de ontwikkelingen die in de komende jaren gaan plaatsvinden. Met name de inwerkingtreding van de Omgevingswet en als onderdeel daarvan de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna ook: Wkb) zijn van grote invloed op de (administratieve) werkwijze van het houden van toezicht en op de handhaving in de fysieke leefomgeving.

Concreet betekent dit dat er gewerkt gaat worden met twee caseloads, één van voor en één van na de invoering van de Omgevingswet en Wkb. 2024 Zal voornamelijk een overgangsjaar zijn.

1.5 Motieven voor handhaving

Om de samenleving ordelijk te organiseren bedient de overheid zich van een uitgebreid stelsel van regelgeving. Alleen regels stellen is daarbij natuurlijk niet voldoende. Er moet ook worden toegezien op de naleving ervan. Zo nodig wordt de naleving afgedwongen. Dat is het terrein van de bestuurlijke handhaving.

De belangrijkste doelen van handhaving zijn:

- vermindering van veiligheidsrisico's;
- bewerkstelligen van rechtsgelijkheid en rechtszekerheid;
- bewaken van de kwaliteit van het woon- en leefklimaat.

Dit uitvoeringsprogramma richt zich op de naleving van regels en het handelend optreden bij overtredingen. Controles en sancties spelen hierbij uiteraard een rol. Daarnaast dragen voorlichting over regelgeving en het stimuleren van eigen verantwoordelijkheid van inwoners en bedrijven bij aan het realiseren van bovenbeschreven doelen.

1.6 Prioritering op basis van risicoanalyse: Prioriteitstelling voor 2024

Het is onmogelijk maar ook onwenselijk om overal op toe te zien. Bovendien zijn toezicht en handhaving geen zelfstandig doel, maar slechts een middel om een einde te maken aan een overtreding. Er moet wat mee worden bereikt: behoud en herstel van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Beschikbare middelen en capaciteit zijn beperkt. Daarom worden er keuzes gemaakt. Alle taken die structureel en planmatig worden uitgevoerd zijn vastgelegd in dit VTH-Uitvoeringsprogramma 2024. Voor zaken met een lagere prioriteit wordt in de regel alleen gereageerd op formele verzoeken om handhaving.

1.6.1 Risicoanalyse en Prioriteitsstelling voor 2024

Het Omgevingsbesluit bevat kwaliteitseisen waaraan het professioneel handhavingproces op beleids- en strategisch niveau moet voldoen. Er moet onder meer sprake zijn van bestuurlijk vastgelegde handhavingdoelen, die gebaseerd zijn op een analyse van de handhavingproblemen die zich kunnen voordoen. De gemeente Meppel heeft in 2021 een risicoanalyse laten uitvoeren. In het Omgevingsbesluit is dit neergelegd in artikel 13.6.

Voor de uitvoering van deze risicoanalyse is gebruik gemaakt van een aanpak die door het Expertisecentrum Rechtshandhaving van het Ministerie van Justitie is ontwikkeld in het kader van programmatisch handhaven. In deze aanpak wordt voor het bepalen van het risico de volgende formule gehanteerd: $\text{Risico} = \text{negatief effect} \times \text{kans op niet-naleving}$.

Het risico wordt berekend door de scores van het negatief effect te vermenigvuldigen met de kans op niet-naleving. De basisgedachte achter de formule is dat de beschikbare handhavingscapaciteit het meest effectief kan worden ingezet op handhavingsonderwerpen met een hoger risico.

HOOG RISICO	GROTER DAN OF GELIJK AAN 7	> 7
GEMIDDELD RISICO	KLEINER DAN 7 EN GROTER DAN 4	> 4 - 7
LAAG RISICO	KLEINER DAN OF GELIJK AAN 4	<4

De risicoanalyse heeft betrekking op de volgende werkterreinen:

- a. bouwen (nieuwbouw/verbouw)
- b. bouwen (bestaande bouw)
- c. slopen
- d. brandveiligheid
- e. erfgoed
- f. ruimtelijke ordening
- g. APV
- h. Alcoholwet
- i. evenementen

De uitkomsten van de risicoanalyse zijn uitgewerkt in een prioriteitenlijst. Die lijst maakt onderdeel van het nieuwe handhavingsbeleid. De risicoanalyse is een dynamisch document waarop jaarlijks actualisatie plaatsvindt. Dat gaat steekproefsgewijs gebeuren en zal jaarlijks deel gaan uitmaken van het uitvoeringsprogramma. De risicoanalyse en de daarop gebaseerde prioriteitsstelling zijn een belangrijk uitgangspunt voor de praktijk van toezicht en handhaving. Aan de hand van deze lijst kunnen de beschikbare handhavingsmiddelen worden ingezet voor 2024.

Op basis van de uitgevoerde risicoanalyse vallen bij het toezicht houden en handhaven in de fysieke leefomgeving van de gemeente Meppel de volgende onderdelen in de hoogste categorie en hebben daarmee de hoogste prioriteit:

Bouwen:

- Kamerverhuur
- Logiesgebouw, restaurant, café, bedrijf, kantoor, winkel
- Utiliteitsbouw
- Illegaal huisvesting van studenten en arbeidsmigranten

Brandveiligheid:

- Kamerverhuur > 4 personen
- Verzorgingstehuis
- Groepszorgwoning (bewoning in groepsverband met zorg)
- Kinderdagverblijf > 10 kinderen
- Kinderdagverblijf < 10 kinderen
- Café
- Fabriek > 100 personen
- Opslag gevaarlijke stoffen
- Asielcentrum/ opvangcentrum voor tijdelijk verblijf van personen
- Zwembad

Erfgoed:

- Onomkeerbare beschadiging van cultuurhistorische waarden
--

APV:

- Verrommeling van de openbare ruimte (buurtfest, vervuiling, controle reclame, terrassen, uitstalling, aanhangers/caravan)
- Afval illegale stort (meldingen afvalstort en zwerfvuil)
- Overlast jongeren (meldingen op overlast jeugd)
- Handel en gebruik van lachgas

Alcoholwet:

- Schenken aan minderjarige
- Verkoop alcohol minderjarigen (supermarkt e.d.)
- Overtreden vergunningsvoorwaarden (b.v. terrassen, sluitingstijden)

Evenementen:

- Schenken (en doorgeven) van alcohol aan minderjarigen
- Handelen in afwijking van een evenementenvergunning type B
- Handelen in afwijking van een evenementenvergunning type C

Ondermijning is integraal onderdeel van het effect leefbaarheid. De gevolgen van ondermijning komen voor in de gehele fysieke leefomgeving. Ondermijning doet zich mogelijk voor in alle domeinen en dit kan ertoe leiden dat de reeds toegekende risicoscore, indien er sprake is van ondermijning binnen de gemeente Meppel, de hoogste bestuurlijke prioritering krijgt toegewezen.

De risicoanalyse en Prioriteitstelling voor 2024 staan in Bijlage 1. Deze is gelijk aan die van 2023.

1.7 Bestuurlijke verantwoordelijkheden

De bevoegdheden en verantwoordelijkheden ten aanzien van toezicht en handhaving zijn als volgt verdeeld:

Het college

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor handhaving en vormt het bestuursorgaan dat bestuursrechtelijk optreedt. Het college moet prioriteiten stellen, zowel op beleidsniveau als op zaakniveau. Ook beslist het college over zowel de vaststelling van het handhavingsbeleid als de uitvoering daarvan.

De burgemeester

De burgemeester heeft een aantal rollen op het gebied van handhaving. Hij heeft eigenstandige handhavingsbevoegdheden op het gebied van Algemeen bestuur, Openbare Orde en Veiligheid. Daarnaast is hij, als coördinerend portefeuillehouder, medeverantwoordelijk voor de vaststelling van het handhavingsbeleid door het college.

De gemeenteraad

De raad heeft op 21 december 2023 de Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) Meppel vastgesteld. Deze verordening regelt de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht door en in opdracht van burgemeester en wethouders. De verordening vormt het kader voor de kwaliteit van de uitvoerings- en handhavingstaken op het terrein van de Omgevingswet door de gemeente en in opdracht daarvan handelende (omgevings)diensten. De verordening drukt commitment uit van de raad aan kwaliteit. De verordening verbindt daarmee inhoudelijke ambities voor kwaliteit aan bestaande, deels in ontwikkeling zijnde, andere kaders die door procedurele of inhoudelijke normering van uitvoering en handhaving bijdragen aan deze kwaliteit.

De provincie

De provincie heeft een wettelijke regierol met betrekking tot (milieu)handhaving. De provincie voert interbestuurlijk toezicht uit op gemeenten. Interbestuurlijk toezicht vindt plaats per beleidsdomein. De provincie is de toezichthouder voor ruimtelijke ordening, bouwen, milieu, huisvesting, monumenten, archieven (overheidsinformatie) en constructieve veiligheid van bouwwerken. Voor handhaving betekent dit dat we jaarlijks het HUP en jaarverslag handhaving moeten sturen naar de provincie. Daarnaast vullen we een vragenlijst in over de beleidsmatige kant van handhaving.

1.8 VTH-wet/instelling Omgevingsdiensten

Met de VTH-wet was de Wabo aangepast, waarmee de randvoorwaarden zijn vastgesteld voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van VTH te komen. In de wet is vastgelegd dat het zogenaamde Basistakenpakket Milieu moet worden uitgevoerd door een regionaal openbaar lichaam met eigen publieke bevoegdheden, op grond van een Gemeenschappelijke Regeling. Daarnaast verplichtte de VTH-wet gemeenten en provincies een verordening kwaliteitscriteria vast te stellen. De Wet VTH is beleidsneutraal naar de Omgevingswet overgeheveld. Uitgangspunt is dat taken en bevoegdheden na de omzetting vergelijkbaar zijn met de huidige taken en bevoegdheden

Zoals hiervoor aangegeven heeft de raad op 21 december 2023 de Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) Meppel vastgesteld. Deze verordening regelt de kwaliteit van de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht door en in opdracht van burgemeester en wethouders. De verordening vormt het kader voor de kwaliteit van de uitvoerings- en handhavingstaken op het terrein van de Omgevingswet door de gemeente en in opdracht daarvan handelende (omgevings)diensten.

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)

De Drentse gemeenten en de provincie Drenthe werken sinds 1 januari 2014 samen vanuit één uitvoeringsdienst, de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (*RUD Drenthe*) waarin alle milieutaken zijn ondergebracht zoals vergunningverlening, meldingen, toezicht, handhaving, bodemtaken en milieuspecialismen. De taken van de omgevingsdiensten vinden hun grondslag in artikel 13.12 Omgevingsbesluit (basistakenpakket omgevingsdienst).

1.9 Alcoholwet

Het toezicht op de naleving van de Alcoholwet is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Deze wet regelt de distributie van alcoholhoudende drank onder het publiek.

De wet bestaat uit een vergunningstelsel voor de horeca en slijterijen, een aantal verbodsbepalingen voor winkels en bepalingen over leeftijdsgrenzen en doorschenken.

De toezichthouders bouwen & wonen houden zich ook bezig met het toezicht op de inrichtingseisen ten aanzien van horecagelegenheden. Als er een gelegenheid wordt gerealiseerd waar (sterke)drank wordt geschonken, commercieel of para-commercieel, wordt door bouwen & wonen een controle uitgevoerd of het desbetreffende bedrijf voldoet aan de vergunningsvoorwaarden en de inrichtingseisen die van rijkswege zijn bepaald.

De controle wordt uitgevoerd nadat vergunningverlening alle aanvraagdocumenten heeft ontvangen, ter beoordeling. In geval van wijziging van een inrichting ligt de verantwoordelijkheid bij de ondernemer om dit te melden en een nieuwe of gewijzigde vergunning aan te vragen.

1.10 Omgevingswet

Invloed Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor de bouw

Beide wetten hebben effect op het werk van de betrokken teams. Deze wetten zijn op 1 januari 2024 in werking getreden.

Vanwege het omvangrijke karakter van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en de gevolgen voor de werkwijze van de betrokken teams wordt daar in dit VTH-uitvoeringsplan nogmaals iets uitvoeriger bij stil gestaan.

De Omgevingswet is een totale herziening van het Omgevingsrecht. In de Omgevingswet, en bijbehorende vier algemene maatregelen van bestuur, wordt een groot aantal wetten en andere regelingen samengevoegd. Daarmee wordt het omgevingsrecht overzichtelijker en integraler. Ook de manier van werken onder de nieuwe wet is anders. Het uitgangspunt is niet meer “nee, tenzij” ten aanzien van initiatieven in de samenleving. Het wordt “ja, mits”. Dit sluit aan op de Koers van de gemeente Meppel, waarin ruimte is gemaakt voor samenwerking met de samenleving en participatie, een term die een belangrijke rol gaat spelen bij de vergunningverlening door de gemeente. Wat dat betreft heeft de komst van de Omgevingswet op het eerste gezicht meer gevolgen voor vergunningverlening dan voor toezicht & handhaving.

Onder de Omgevingswet zijn er minder concrete regels die gehandhaafd kunnen worden.

Er komt meer ruimte voor algemene en specifieke zorgplichten en voor maatwerk.

Dat maakt het toezicht houden en handhaven niet direct eenvoudiger. Het vergt meer overleg, samenwerking en uitzoekwerk. Dat betekent dat hier meer tijd aan wordt besteed. Zeker in een overgangsjaar als 2024.

Onder de Omgevingswet zijn meer activiteiten toestemmingsvrij. Dit maakt toezicht en handhaving lastiger. We worden niet meer van tevoren over die activiteiten ingelicht. Dat heeft tot gevolg dat bouw-toezichthouders meer “in het veld” moeten nagaan of en welke bouwactiviteiten gaande zijn. Of meer moeten reageren op meldingen van particulieren en bedrijven.

Belangrijk is ook dat de toezichthouders onder de Omgevingswet een iets andere positie krijgen. Omdat er een overgang zal zijn van regelgeving, zal meer communicatie plaatsvinden met verschillende partijen, bijvoorbeeld over onduidelijke situaties, zoals de invulling van een zorgplicht. Zeker in het begin zal er sprake zijn van voorlichting. Dit vergt meer tijd en competenties van de toezichthouder. Deze wijziging vereist ook in 2024 verdere scholing en bijscholing van de gemeentelijke toezichthouders.

Voor de vergunningverlening, en in het verlengde daarvan ook voor toezicht en handhaving, is een belangrijk verschil met de huidige wetgeving de zogenoemde ‘Knip’ tussen de bouwtechnische vergunning en de vergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Onder de Wabo was nog sprake van één vergunning. Ook voor de bouwpraktijk zal dat in het begin tot veel vragen leiden, die aan de voorkant of het voortraject beantwoord moeten worden. Die voorlichtende rol van de gemeente zal ook in 2024 een rol spelen.

Het nieuwe stelsel, waarbij er minder vergunningen zijn, meer zorgplichten en meer algemene regels, leidt ertoe dat de meeste toetsingen in het nieuwe stelsel achteraf plaatsvinden. Juridisch betekent dat een verschuiving van vergunningverlening naar toezicht en handhaving.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De Wkb is ook op 1 januari 2024 in werking getreden. De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door het inschakelen van een private kwaliteitsborger. Na inwerkingtreding houden gemeentelijke toezichthouders 'bouw' geen toezicht meer op de gevolgklasse 1 bouwwerken zoals grondgebonden eengezinswoningen, woonboten, vakantiewoningen, bedrijfspanden van maximaal 2 bouwlagen. Naast de preventieve toets van het bouwplan aan de bouwregelgeving vooraf wordt ook het toezicht tijdens en na realisatie van de bouw vervangen door toezicht door private kwaliteitsborgers. Hierdoor verschuift het toezicht van de voorkant van het proces naar handhaving achteraf. De gemeente blijft verantwoordelijk voor onder andere het toetsen aan de ruimtelijke component (toets omgevingsplan) en het houden van toezicht op de bouw- en sloopveiligheid.

Ook noodzakelijk geworden handhaving blijft voorbehouden aan de gemeente.

Bij het vervullen van deze nieuwe rol biedt de Wkb ruimte aan gemeenten om in beleid specifieke keuzes te maken.

Op 6 december 2023 is het beleidskader Wet Kwaliteitsborging vastgesteld. In paragraaf 4.2.1 worden daar verder op in gegaan.

1.11 Afbakening en P&C-cyclus

Burgemeester en wethouders zijn in eerste instantie het bevoegd gezag als het gaat om vergunningverlening, toezicht en handhaving. De gemeente blijft het aanspreekpunt voor de samenleving. Een correcte afstemming tussen de gemeente (*als bevoegd gezag en aanspreekpunt voor burgers en bedrijven*) en de RUD Drenthe (*als uitvoeringsorgaan*) vereist inrichting van heldere processen. Daarom nemen we de toezicht- en handhavingstaken milieu ook op in dit uitvoeringsprogramma.

De handhavingstaken op het gebied van brandveiligheid zijn ondergebracht bij de Veiligheidsregio Drenthe (VRD). Deze taken maken geen onderdeel uit van dit VTH-uitvoeringsprogramma.

Voor het VTH-Plan 2024 zijn de volgende documenten van belang:

1	Kadernota Toezicht & Handhaving (<i>hierna: Kadernota</i>). Dit document geeft antwoord op de vraag: Wat willen we bereiken? Het is het strategische beleidskader met een beschrijving van de doelen. “Bij handhaving spelen soms grote belangen: het algemeen belang, belangen van betrokkenen en belangen van de gemeente zelf om wel, of juist niet te handhaven. Gevolgen van niet-handhaven, gedogen, of half-handhaven kunnen (onverwacht) groot en ernstig zijn. Denk aan precedentwerking of schadeclaims. Iedere concrete handhavingssituatie is anders, iedere keer is ook de belangenafweging anders. Er zijn veel partijen (burgers, bedrijven, andere overheidsorganen en natuurlijk de gemeente zelf) bij betrokken. De gevolgen van niet-naleven van regelgeving kunnen levensbedreigend zijn. Kortom, handhaven is een kernactiviteit van de gemeente. Er komt veel kennis en menskracht bij kijken om het gedrag van burgers en bedrijven zodanig te beïnvloeden dat zij zich (weer) aan de regels houden. De middelen die ingezet kunnen worden voor gemeentelijke taken zijn gelimiteerd”
2	Prioriteitstelling Hierin wordt antwoord gegeven op de vraag: Welke prioriteiten stellen we bij het nastreven van de doelen? In dit document is zowel de risicoanalyse opgenomen als de Prioriteitstelling. Het betreft het strategisch beleidskader en geeft een beschrijving

	weer van de bestuurlijk gestelde prioriteiten.
3	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving – uitvoeringsprogramma Dit is het operationele beleidskader dat jaarlijks wordt vastgesteld. Het geeft antwoord op de vraag: Hoe gaan we binnen de gegeven randvoorwaarden (<i>middelen</i>) de doelen proberen te bereiken?" Het VTH-programma biedt de mogelijkheid om te sturen bij de dagelijkse uitvoering. Dat is dit document.
4	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving – jaarverslag Na afloop van ieder kalenderjaar wordt verslag gedaan over de uitvoering. Het verslag geeft antwoord op de vraag: Wat hebben we bereikt en hoe hebben we dat bereikt (<i>middelen</i>)?" Via verschillende systemen van monitoring wordt teruggekeken op de uitvoering en wordt een relatie gelegd met de strategische doelen.

Bovenstaande documenten zijn geborgd in de reguliere cyclus van planning en control en passen binnen het hiervoor genoemde Big Eight-principe.

De Kadernota Toezicht & Handhaving (vastgesteld in 2011) is gedateerd en wordt momenteel opnieuw opgesteld. De verwachting is deze dat een nieuwe kadernota in 2024 wordt vastgesteld. Dat gebeurt mede vanuit de herijking van gemeentelijke doelstellingen op het gebied van toezicht en handhaving. Daarvoor is ter vervanging van de nota prioriteitsstelling uit 2011 de hiervoor besproken risicoanalyse opgesteld, aan de hand waarvan de prioriteiten voor 2024 zijn vastgesteld.

In 2024 wordt de bestaande risicoanalyse geactualiseerd door de medewerkers die zicht hebben op de risico's. 2024 en 2025 worden gebruikt om ervaringen met het naleefgedrag op basis van de nieuwe wetten op te doen. Zo kan er gekeken worden naar wat het effect is van het meer vergunningsvrij, maar niet regelvrij zijn van activiteiten. En naar het effect van de verschuiving van de toetsing en het toezicht op bouwactiviteiten gevolgsklasse 1 naar de private sector. De verkregen inzichten geven input voor een nieuw op te stellen probleem- en risicoanalyse in een volgende collegeperiode.

1.12 Financiële middelen

Naast de interne capaciteit en de capaciteit bij de RUD Drenthe is voor toezicht en handhaving een budget beschikbaar van € 20.300,-. Dit budget kan worden gebruikt als dekking voor onvoorziene uitgaven. Het gaat dan bijvoorbeeld om kosten voor bodemonderzoeken, aanschaf materialen en externe adviezen. Bij de boa's wordt het budget vooral ingezet voor de aanschaf van uitrusting en apparatuur.

2 Werkwijze en uitvoering

In onderstaand hoofdstuk geven we een beschrijving van de wettelijke grondslag, de uitgangspunten en werkwijze bij de uitvoering van het toezicht op regelgeving en de handhaving hierop bij overtredingen.

2.1 Reikwijdte

Zoals hiervoor aangegeven is handhaving geen doel op zich. Het is een middel om naleving van wetten en regels te bewerkstelligen. De gemeente draagt de verantwoordelijkheid voor vele wettelijke taken. Dit VTH-Uitvoeringsprogramma beperkt zich tot taakvelden die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Dat sluit ook aan bij de Omgevingswet. Die wet gaat over de fysieke leefomgeving en activiteiten die gevolgen hebben en kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving (artikel 1.2 Omgevingswet).

De belangrijkste wettelijke kaders zijn vanaf 1 januari 2024 de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit, Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit bouwwerken leefomgeving. Maar zeker ook de Wabo, de Woningwet, de Wet ruimtelijke ordening, de Wet Milieubeheer, de Alcoholwet, de Algemene Plaatselijke Verordening en de hieraan gekoppelde (lokale) uitvoeringsbesluiten en regelingen blijven relevant. Al dan niet via het van toepassing zijnde overgangsrecht, neergelegd in de invoeringswet en – besluiten.

2.2 Uitgangspunten

De gemeente heeft een beginselplicht tot handhaving. Dit beginsel is in de Omgevingswet tot uitdrukking gebracht in artikel 18.1 onder c.

Bij het uitvoeren van de handhavingstaken wordt gestreefd naar een goede verhouding tussen doel en middel. Inzet wordt gemotiveerd op basis van proportionaliteit en effectiviteit. In de praktijk wordt die balans gevonden in de wisselwerking tussen gemeentebegroting en VTH-Uitvoeringsprogramma. De voor handhaving beschikbare middelen liggen vast in de door de raad vastgestelde begroting. In het VTH-Uitvoeringsprogramma worden deze middelen vertaald in personele capaciteit. Die capaciteit wordt toegekend aan verschillende taakvelden. In de praktijk is het verschuiven van capaciteit van het ene naar het andere taakveld niet eenvoudig. Dat betekent dat een wens of noodzaak tot vergroting van de handhavings-capaciteit op een bepaald taakveld vrijwel altijd vertaald moet worden in een aanpassing van de gemeentebegroting. Daarmee heeft de raad dus ook een belangrijke taak op het gebied van het VTH-uitvoeringsprogramma.

Op basis van het huidige, nog geldende handhavingsbeleid kiest het college ervoor:

1. Handhavingsverzoeken altijd in behandeling te nemen en af te wikkelen;
2. Te werken aan de hand van de Prioriteitstelling 2023;
3. Het bouwtoezicht op verleende omgevingsvergunningen tot een bouwsom van € 100.000, in afwijking van het toezichtprotocol, steekproefsgewijs en op hoofdlijnen uit te voeren.

Ad 2.

In 2021 zijn aan de hand van de risicoanalyse de gemeentelijke prioriteiten in beeld gebracht. Mede aan de hand van de vastgestelde prioriteiten wordt invulling gegeven aan

het handhavingsbeleid.

Ad 3.

Tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging bouwen bleef dit als uitgangspunt gelden. In paragraaf 4.2.1 wordt inzicht gegeven in de wijze waarop onder de Omgevingswet/Wkb wordt gewerkt.

2.3 Preventie

De bekendheid van en bewustwording over de regels moet worden vergroot, zodat inwoners, verenigingen en bedrijven (als vanzelf) hun gedrag hierop afstemmen. Zo worden onveilige en ongewenste situaties voorkomen. Om dit te bereiken moet er sprake zijn van actuele en duidelijke regels en beleid.

Wat betreft de verschillende toestemmingen wordt voorafgaand en tijdens het aanvraagtraject actief het gesprek aangegaan om aan te geven welke regels van toepassing zijn.

Vooraf worden nut en noodzaak van voorschriften die aan de vergunning worden verbonden besproken door de betreffende teams. Hiermee wordt expliciet gemaakt wat kan en wat niet kan. Door tevoren helderheid te geven over de voorschriften en voorwaarden is het achteraf makkelijker om te toetsen of de regels wel of niet worden nageleefd. Het houden van toezicht op de naleving van de regels wordt daarmee transparanter en effectiever.

2.4 Handhavingsdomeinen

Hieronder de beknopte informatie over de handhavingsdomeinen: bouw en wonen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid (gebruik), milieutoezicht (milieubelastende activiteiten), bodemtoezicht/grondstromen, bijzondere wetten, openbare ruimte en integraal veiligheidsbeleid.

a. Bouwen & Wonen (*bouwtoezicht*)

Toezicht/Handhaving bouwen & wonen, richt zich op naleving van het bouwbesluit, bouwverordening, het welstandsbeleid en de onder de Omgevingswet hangende AMVB's. Dit is sterk gekoppeld aan de door de gemeente verleende omgevingsvergunningen. Het toezicht concentreert zich voornamelijk op de fase tijdens de bouw. Daarnaast is er ad hoc toezicht op bijvoorbeeld de bestaande woningvoorraad, aandacht voor het beschermd stadsgezicht en het reclamebeleid.

Dit kan gaan over illegale bouw, achterstallig onderhoud etc. Ook wordt binnen dit domeintoezicht gehouden op het illegaal slopen/verwijdering van asbest zonder sloopmelding.

2024 zal met name gelden als overgangsjaar waarbij zowel aan de hand van de oude als nieuwe regelgeving toezicht zal worden gehouden.

b. Ruimtelijke Ordening

Toezicht/Handhaving op naleving van bestemmingsplannen (onder de Omgevingswet het omgevingsplan) is deels gekoppeld aan omgevingsvergunningen voor bouwen en afwijken bestemmingsplan. Toezicht op illegale bouw (bouwen in strijd met het bestemmingsplan) of strijdig gebruik (gebruik in strijd met het bestemmingsplan) vindt niet structureel plaats maar op basis van excessen en op basis van meldingen van derden.

c. Brandveiligheid/Gebruik

Voorschriften betreffende brandveiligheid zijn opgenomen in het bouwbesluit (onder de Omgevingswet in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)). Er wordt binnen dit domein gecontroleerd op de brandveiligheid van gebouwen zoals kinderdagverblijven, scholen, verpleegtehuizen/zorginstellingen, pensions, kamerbewoning en horeca. Er wordt dan gekeken naar het gebruik van het pand, de bouwkundige en installatietechnische aspecten (*sprinklers, compartimentering e.d.*) op het gebied van brandveiligheid. Het gaat om locatiecontroles en advies van de VRD/Brandweer.

d. Milieu

Met de Omgevingswet is het begrip 'inrichting' uit de Wet milieubeheer (Wm) verdwenen. Het is vervangen door een regulering per milieubelastende activiteit. De rijksregels staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Het maakt voor de geldigheid van de milieuregels van het Bal meestal niet meer uit:

- of een activiteit een bedrijfsmatige omvang heeft
- hoe lang de activiteit duurt
- of de activiteit op een vaste plek plaatsvindt

De milieubelastende activiteit verschilt van het begrip inrichting uit de Wet milieubeheer en ook van het begrip inrichting uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De milieubelastende activiteit omvat onder het Bal ook activiteiten buiten inrichtingen waarvoor nu al algemene regels gelden, zoals:

Lozingen van afvalwater in rioolstelsels en in de bodem

- omgaan met afvalstoffen (storten, verbranden, nuttig toepassen)
- toepassing van warmte- en koudeopslag

e. Bodem en Grondstromen

De regels voor hergebruik van bouwstoffen, grond en baggerspecie staan deels in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en deels in het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). De uitvoering van het toezicht op deze regelgeving omvat taken zoals toezicht en handhaving op toepassingen van grond en baggerspecie op of in de bodem, de opslag van grond, bagger en bouwstoffen, toepassingen van bouwstoffen o.a. menggranulaat, asfaltgranulaat, betonklinkers e.d. Het toezicht en advies daaromtrent wordt uitgevoerd door de RUD.

g. Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) is geheel opgegaan in de Omgevingswet. De bepalingen uit de Wnb, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming zijn verspreid over de OW, de AMvB's en de Regeling Ow. De Wet natuurbescherming is volledig vervallen.

Er is een beleidsneutrale wijziging beoogd, waardoor de regelgeving zoveel mogelijk ongewijzigd zal overgaan. Hierdoor zal het beschermingsniveau op eenzelfde niveau blijven.

h. Bijzondere wetten

Binnen het handhavingsdomein bijzondere wetten valt de handhaving van de Alcoholwet, de Wet op de Kansspelen en de Opiumwet. De belangrijkste doelgroepen zijn de reguliere horeca, de para-commerciële instellingen (sportkantines, wijkcentra en dorpshuizen), evenementen, supermarkten, slijterijen, coffeeshops en prostitutiebedrijven.

De Alcoholwet regelt de bedrijfsmatige verstrekking van alcoholhoudende dranken. Het doel van de wet is het voorkomen van gezondheidsschade en verstoring van de openbare orde door alcoholgebruik.

De Wet op de Kansspelen reguleert de kansspelen. De uitvoering ligt deels op gemeentelijk niveau. Op grond van deze wet heeft de gemeenteraad aan de burgemeester de bevoegdheid gegeven om een vergunning te verlenen voor één speelautomatenhal. Daarnaast verleent de burgemeester aanwezigheidsvergunningen voor het hebben van een speelautomaat. Dit kan voor een horeca-inrichting zijn of een speelautomatenhal.

Artikel 13b van de Opiumwet is het juridische instrument om op te treden tegen illegale verkooppunten van verdovende middelen. Daartoe is beleid opgesteld door de burgemeester beleid opgesteld.

Ten aanzien van coffeeshops wordt een gedoogbeleid gevoerd. Daarbij gelden de landelijk vastgestelde AHOJGI-criteria:

A: geen affichering

H: geen harddrugs

O: geen overlast

J: geen aanwezigheid van/ verkoop aan jongeren

G: geen verkoop van grote hoeveelheden (meer dan 5 gram per transactie)

I: geen toegang en verkoop aan niet-ingezetenen

Prostitutieregelgeving staat in hoofdstuk 3 van de gemeentelijke APV. Doel daarvan is het voorkomen van verstoring van de openbare orde, het bestrijden van mensenhandel en het regelen van een gezonde en veilige werkomgeving. De burgemeester is bevoegd vergunning te verlenen voor een seksinrichting en het college is bevoegd vergunning te verlenen voor een escortbedrijf.

i. Openbare ruimte

Toezicht en handhaving Openbare ruimte richt zich op verbetering van het naleefgedrag met als resultaat schonere wijken, parken en buitengebied.

Het handhavingsdomein toezicht openbare ruimte bestaat uit de deelgebieden honden, parkeren, reclame, graffiti, gebruik openbare grond, groen/bomen, afval, ligplaatsen en ambulante handel.

Meppel kent gebieden voor betaald parkeren en vergunninghouders. In deze gebieden wordt doorlopen gesurveilleerd door gemeentelijke toezichthouders (intensiever in de binnenstad) met als doel de naleving van wet- en regelgeving te verbeteren en de betalingsbereidheid te verhogen. Het verwijderen van verkeerd gestalde fietsen, weesfietsen en fietswrakken valt ook onder het deelgebied parkeren.

j. Integraal Veiligheidsbeleid

De gemeenteraad stelt vierjaarlijks het integraal veiligheidsbeleid vast. De gemeente streeft in het veiligheidsbeleid naar een veilige en leefbare stad, waar bewoners zich veilig voelen en bereid zijn om actief de veiligheid te bevorderen. Toezicht en handhaving is een exclusieve overheidstaak, waarin wij met de politie samenwerken. De gemeente wil

overlast en criminaliteit terugdringen, door direct in te grijpen en de oorzaken aan te pakken. Daarin spelen toezicht en handhaving een belangrijke rol. Het nieuwe IVP is op 28 september 2023 vastgesteld door de gemeenteraad.

2.5 Handhavingsprocedure

Hieronder wordt het handhavingsproces beschreven zoals dat doorgaans wordt doorlopen nadat een overtreding is geconstateerd. Het gaat om het proces waarbij een bestuursrechtelijke sanctie wordt opgelegd. Deze processtappen zijn voor de toepassing van de last onder dwangsom en last onder bestuursdwang grotendeels identiek. In de praktijk wordt de last onder bestuursdwang minder vaak toegepast dan de last onder dwangsom. Aan het opleggen van een last onder dwangsom of bestuursdwang kan het intrekken van een vergunning voorafgaan.

Tegen handhavingsbesluiten staan bezwaar- en beroepsmogelijkheden open.

Als tijdens de procedure de overtreder alsnog de overtreding ongedaan maakt dan wordt in principe de overtreder schriftelijk meegedeeld dat de handhavingsprocedure wordt beëindigd.

Onder de werking van de Omgevingswet verandert in de handhavingsprocedure niets noemenswaardig. Die wijzigingen betreffen met name de te handhaven normen.

Eerste controle	Er wordt een overtreding geconstateerd. Hiervan wordt een constateringsrapport gemaakt. De toezichthouder gaat in gesprek met de overtreder. Er wordt aangegeven dat een overtreding is geconstateerd en daarover wordt uitleg gegeven. De overtreder krijgt, indien mogelijk, de tijd om de overtreding ongedaan te maken. Duidelijk wordt gemaakt dat als de overtreding niet ongedaan wordt gemaakt dit kan leiden tot een sanctie (intrekking vergunning, dwangsom of bestuursdwang).
Waarschuwing/constateringsbrief	De toezichthouder stelt een constateringsbrief op waarmee hij de overtreder schriftelijk bevestigt welke overtredingen hij heeft geconstateerd.
Vooraankondiging voor nemen besluit	De gemeente maakt aan de overtreder bekend welke gevolgen de overtreding voor de overtreder heeft. Dit doet de gemeente door een schriftelijke vooraankondiging van het (voorgenomen) besluit te verzenden naar de overtreder. Om een overtreding te beëindigen kan

	een gemeente gebruik maken van herstelsancties, zoals een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang. Echter, er kan ook worden gekozen voor een sanctie die zich richt tot de overtreder, zoals een bestuurlijke boete.
Zienswijzetermijn en beschikking last onder dwangsom/bestuursdwang	Als de overtreder een zienswijze indient wordt deze meegewogen bij het besluit om wel of niet de sanctie op te leggen. In een zienswijze kunnen argumenten naar voren worden gebracht op basis waarvan kan worden afgezien van handhaving. Als dit niet het geval is neemt de burgemeester of het college het besluit om een sanctie op te leggen.
Overtreding is beëindigd	De overtreder krijgt een schriftelijke bevestiging dat geconstateerd is dat de overtreiding is beëindigd.
Overtreding is niet beëindigd -> besluit last onder dwangsom/last onder bestuursdwang	Wanneer de overtreiding niet is beëindigd, krijgt de overtreder een besluit toegestuurd. De overtreder ontvangt het besluit waarin de burgemeester of het college aangeeft welke overtreiding moet worden beëindigd, wanneer deze overtreiding beëindigd moet zijn en hoe hoog de dwangsom is die wordt opgelegd en wanneer de dwangsom van rechtswege wordt verbeurd als geen gehoor wordt gegeven aan de last. De hoogte van de dwangsom moet in redelijke verhouding staan tot de zwaarte van de vermeende geschonden belangen, maar ook voldoende prikkel zijn om de overtreiding te beëindigen. De gemeente Meppel hanteert geen standaard leidraad aan de hand waarvan de hoogte van dwangsommen en de duur van begunstigingstermijnen wordt vastgesteld. Dat betekent dat in de handhavingsbesluiten maatwerk wordt geleverd wat betreft de hoogte van de dwangsom en de lengte van de

	begunstigingstermijn. Waarbij vanzelfsprekend moet worden aangesloten bij de rechtspraak op dit punt. Als de overtreder de overtreding niet beëindigt wordt de dwangsom verbeurd of kan de gemeente, in geval van een last onder bestuursdwang, zelf optreden. Alle kosten die verbonden zijn aan de bestuursdwang kunnen worden verhaald op de overtreder, mits de overtreder in het besluit is gewezen op het gegeven dat deze kosten verhaald zullen worden. Afzonderlijk van het besluit met de herstelsanctie dient een kostenverhaalsbeschikking (bij bestuursdwang) en een invorderingsbeschikking (bij een last onder dwangsom) te worden verzonden naar overtreder. De overtreder krijgt de gelegenheid binnen een termijn van zes weken een bezwaar in te dienen.
Her-controle overtreding	Na het verlopen van de begunstigingstermijn wordt gecontroleerd of voldaan is aan de opgelegde last en of de overtreding is beëindigd. Hiervan wordt een rapport gemaakt.
Rechtsmiddelen: Bezwaar/beroep tegen last onder dwangsom/last onder bestuursdwang	De overtreder krijgt de gelegenheid binnen een termijn van zes weken een bezwaar in te dienen. Na besluit op bezwaar kan de overtreder in beroep tegen dit besluit.
Overtreding is beëindigd	Als voldaan is aan de last eindigt het handhavingstraject. De overtreder krijgt een schriftelijke bevestiging dat geconstateerd is dat de overtreding is beëindigd. De dwangsom verbeurt niet en het traject komt ten einde.

Overtreding is niet beëindigd

Als niet voldaan is aan de last volgt een invorderingstraject en kan een nieuwe last onder dwangsom (met een hogere dwangsom) of een last onder bestuursdwang opgelegd worden om de overtreding alsnog te doen beëindigen.

Invorderingsbeschikking

Indien niet is voldaan aan de last onder dwangsom moet de burgemeester/het college een besluit tot invordering nemen. Indien niet is voldaan aan de last onder dwangsom dient er een besluit tot invordering te worden genomen. Dit besluit wordt ook wel 'invorderingsbeschikking' genoemd.

Brief verbeurde dwangsom (overtreding is niet beëindigd na oplegging last onder dwangsom)

De overtreder wordt schriftelijk in kennis gesteld van het gegeven dat de dwangsom van rechtswege is verbeurd. In deze brief staan de betaalgegevens vermeld.

Vooraankondiging invorderingsbeschikking (na oplegging last onder dwangsom waarbij de overtreding niet beëindigd is en (nog) niet is betaald.)

Voor de burgemeester/het college overgaat tot het verzenden van een invorderingsbeschikking dient hij/zij eerst zijn voornemen tot invordering kenbaar te maken aan de overtreder. De overtreder wordt ook hierbij in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

Zienswijze vooraankondiging invorderingsbeschikking

Als de overtreder een zienswijze indient wordt deze meegewogen bij het besluit om wel of niet tot invordering over te gaan. In een zienswijze kunnen argumenten naar voren worden gebracht op basis waarvan kan worden afgezien van invordering van de dwangsom.

Invorderingsbeschikking	De burgemeester/het college gaat over tot het invorderen van de opgelegde last onder dwangsom.
Rechtsmiddelen: Bezwaar/beroep tegen invorderingsbeschikking	De overtreder krijgt de gelegenheid binnen een termijn van zes weken een bezwaar in te dienen. Na besluit op bezwaar kan de overtreder in beroep tegen dit besluit.
Kostenverhaalsbeschikking (na feitelijke toepassing van bestuursdwang)	In situaties waarin de burgemeester/het college zelf uiteindelijk overgaat tot beëindiging van een overtreding ((spoedeisende) bestuursdwang), omdat een overtreder dat ondanks gestelde termijnen en herstelsancties zelf niet doet, dient de burgemeester/het college een besluit tot kostenverhaal te nemen (dit wordt ook wel kostenverhaalsbeschikking genoemd). Deze beschikking vermeld in ieder geval de kosten welke zijn gemoeid bij de beëindiging van de overtreding en de betaalgegevens voor de overtreder.
Rechtsmiddelen: Bezwaar/beroep tegen kostenverhaalsbeschikking	De overtreder krijgt de gelegenheid binnen een termijn van zes weken een bezwaar in te dienen. Na besluit op bezwaar kan de overtreder in beroep tegen dit besluit.
Handhavingsverzoek	Een handhavingsprocedure kan starten met een handhavingsverzoek. Dit is een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen voor een ander. De burgemeester/het college dient binnen 8 weken een besluit te nemen op dit handhavingsverzoek. Deze termijn kan eenmalig worden verlengd met 8 weken.

Toekennen handhavingsverzoek	Indien het verzoek om handhaving wordt gehonoreerd, neemt de burgemeester/het college een besluit tot handhaving zoals reeds hiervoor is aangegeven (zie in het bijzonder vooraankondiging/besluit last onder dwangsom/last onder bestuursdwang). De verzoeker om handhaving wordt op de hoogte gesteld van dit besluit.
Rechtsmiddelen: Bezwaar/beroep tegen last onder dwangsom/last onder bestuursdwang	Zowel de overtreder als de verzoeker om handhaving kunnen in bezwaar/beroep tegen last onder dwangsom/last onder bestuursdwang. Het indienen van bezwaar moet binnen zes weken geschieden. Na besluit op bezwaar is er een mogelijkheid tot beroep tegen dit besluit.
Afwijzing handhavingsverzoek	Verzoeker om handhaving ontvangt een besluit inhoudende de afwijzing van het handhavingsverzoek. Hiertegen staan rechtsmiddelen open.
Rechtsmiddelen: Bezwaar/beroep tegen afwijzing handhavingsverzoek.	De verzoeker om handhaving kan bezwaar indienen tegen het besluit tot afwijzing van het handhavingsverzoek. Dit bezwaar moet binnen zes weken worden aangetekend. Na besluit op bezwaar is er een mogelijkheid tot beroep tegen dit besluit.

In de Invoeringswet Omgevingswet is het overgangsrecht geregeld ten aanzien van formele verzoeken om handhaving (aanvragen om tot handhaving over te gaan). Artikel 4.3 bepaalt, als hoofdregel, dat als voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet een aanvraag om een besluit is ingediend het oude recht van toepassing blijft. Dat betekent dat bij ambtshalve handhaving waarin nog geen besluit is genomen de Omgevingswet van toepassing is. Als er al wel een sanctiebesluit genomen dan regelt paragraaf 4.2.8 van de Invoeringswet Omgevingswet het overgangsrecht.

In Bijlage 2 staat een overzicht van het sanctie-instrumentarium handhaving.

2.5.1. Handhavingsverzoeken

Inwoners en bedrijven kunnen de gemeente verzoeken om op overtredingen te handhaven. Het bevoegd bestuursorgaan moet binnen acht weken een besluit nemen op dit verzoek.

Wanneer naar aanleiding van een handhavingsverzoek inzet nodig blijkt, kan de inzet ten koste gaan van de gerichte inzet op prioritaire onderwerpen. De gemeente Meppel heeft als doelstelling elk verzoek tot handhaving af te handelen. Dit sluit aan bij de beginselplicht tot handhaving, een verplicht die uitvoering in rechtspraak is benadrukt.

We streven naar een hoge klanttevredenheid, waarbij we ons moeten realiseren dat ook een overtreder zich 'klant' mag noemen. Deze hoge klanttevredenheid bereiken we door op korte termijn contact op te nemen met de indiener van het verzoek tot handhaving en te bespreken wat het belang en doel van het verzoek tot handhaving is en wat er kan worden verwacht van de gemeente. Voorts wordt er ook op korte termijn contact opgenomen met de (vermeende) overtreder om hem te informeren over het ingediende handhavingsverzoek.

2.5.2 Onderzoek legalisatiemogelijkheden

Op de beginselplicht tot handhaving bestaan drie uitzonderingen. 'Concreet zicht op legalisatie' is daar één van. Bij handhaving dient derhalve te worden onderzocht of de overtreding met een toestemming te legaliseren valt. Dit wordt legalisatieonderzoek genoemd.

De (handhavings)procedure start met een constateringsbrief, waarin de overtreder de gelegenheid wordt gesteld om binnen een bepaalde, redelijke termijn op eigen initiatief een einde te maken aan de overtreding of, als dat mogelijk is, na het legalisatieonderzoek een vergunning aan te vragen voor legalisatie van de geconstateerde overtreding. Dat kan het bouwen zonder vergunning zijn, of gebruik dat strijdig is met het omgevingsplan.

2.6 Samenwerkende partijen

2.6.1 Algemeen

Bij toezicht en handhaving werkt de gemeente nauw samen met andere overheden en instanties. De gemeente is onder meer via een handhavingsarrangement en Landelijke Handhavingsstrategie verbonden met de politie en het Openbaar Ministerie. Ook de toenemende aandacht voor de ondermijning vergt die samenwerking. VRD en RUD Drenthe voeren taken uit voor gemeenten en provincie. In verband daarmee is er frequent contact met deze instanties. Via de RUD, maar ook rechtstreeks, en tevens via het Interbestuurlijk Toezicht zijn er ook relaties met de provincie. Verder komen gemeente en waterschap elkaar geregeld tegen bij toezicht en handhaving, bijvoorbeeld bij gevallen van water- en bodemvervuiling.

2.6.2 Politie en Openbaar Ministerie

Meppel heeft in 2021 met de politie een handhavingsarrangement gesloten. Dat document verschaft duidelijkheid over de taakverdeling tussen de gemeentelijke boa's en het basisteam Zuidwest-Drenthe van de politie. Het arrangement biedt het lokale politiebasisteam en de gemeente handvatten voor een goede regie, prioritering en samenwerkingsafspraken om te acteren op leefbaarheids- en veiligheidsvraagstukken in de gemeente Meppel. Het handhavingsarrangement sluit aan op het Integraal Veiligheidsplan (IVP).

2.6.3 Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)

De twaalf Drentse gemeenten en de provincie Drenthe werken samen in de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD Drenthe), waarin alle milieutaken zijn ondergebracht zoals vergunningverlening, meldingen, toezicht, handhaving, bodemtaken en milieuspecialismen. Bij de totstandkoming van de RUD Drenthe is bestuurlijk per 1 januari 2016 gewerkt met de “Drentse Maat”, met als belangrijkste doel:

“Een gemeenschappelijk gedragen niveau van taakuitvoering op alle vlakken, vooral vergunningen en toezicht en handhaving, geldend voor alle deelnemers. Wel met ruimte voor meerwerk voor een deelnemer die dat wil en daarvoor betaalt, maar zonder ruimte voor minder werkzaamheden dan op grond van de Drentse Maat is bepaald.”

De gemeente Meppel is opdrachtgever voor de RUD en blijft verantwoordelijk voor het beleid dat de RUD moet volgen. De RUD legt via rapportages en een eigen jaarverslag verantwoording af over de behaalde resultaten.

2.6.4 Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Voor het onderdeel brandveiligheid van bouwtoezicht wordt advies ingewonnen bij de VRD, waar het toezicht op brandveilig gebruik van gebouwen is ondergebracht. De brandweer adviseert en is geen bevoegd gezag; dat is de gemeente. De brandweer wordt ingezet voor toetsing en advisering van de brandveiligheidsrisico's met betrekking tot een aanvraag omgevingsvergunning en voor het beoordelen van (zorg)inrichtingen, al dan niet in combinatie met gemeentelijk toezicht.

2.6.5 Provincie

De provincie Drenthe heeft de wettelijke taak toezicht te houden op de uitvoering van medebewindstaken door de gemeenten in Drenthe. Dit is het Interbestuurlijk Toezicht, dat zich richt op een beperkt aantal toezichtdomeinen, namelijk:

- ruimtelijke ordening;
- omgevingsrecht;
- monumenten;
- huisvesting statushouders;
- archief;
- financiën.

De provincie heeft een wettelijke regierol met betrekking tot (milieu)handhaving. In het kader van de vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen is een bestuursovereenkomst afgesloten over de wijze waarop het interbestuurlijke toezicht vorm krijgt. Het vastgestelde Handhavingsuitvoeringsprogramma moet jaarlijks aan de provincie worden gezonden.

In het jaarverslag IBT over 2022 is het volgende opgenomen:

Verbeterpunt: Versterken inhoudelijke verslaglegging (aansluiten bij doelen en concrete observaties)

Aandachtspunt: capaciteit formatie BWT is krap (ondergrens)

2.6.6 Waterschap

Met het Waterschap Reest en Wieden wordt samengewerkt op het gebied van vooral waterkwantiteit en het beschermen van primaire en secundaire waterkeringen. Het waterschap verleent vergunningen op basis van de Waterwet. De verleende vergunningen worden gedeeld met de gemeente zodat deze kan zien of er nog samenloop is met door de gemeente af te geven vergunningen. Overigens kan het ook zo zijn dat de gemeente een omgevingsvergunning moet afgeven voor een werk nabij een waterkering waarbij advies van het waterschap nodig is. Naast de reguliere contacten met de medewerkers van het waterschap is er ieder jaar regulier overleg over actuele zaken.

2.6.7 Interne samenwerking

Bij toezicht en handhaving wordt binnen de gemeentelijke organisatie samengewerkt tussen verschillende organisatieonderdelen, waaronder tussen de medewerkers van vergunningverlening, van toezicht op de bouw/RO en Team Duurzaam/medewerkers reiniging. Natuurlijk wordt ook binnen het team Leefbaarheid en Wijkregie samengewerkt tussen de boa's Domein 1, ondermijning, evenementencoördinator en vergunningverleners.

3 Kader Vergunningverlening

3.1 Inleiding

Het team Ruimte Initiatief (RI) is verantwoordelijk voor de vergunningverlening in het kader van de Omgevingswet (Ow). De bouw- en gereedmeldingen in het kader van de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) komen eveneens binnen bij RI maar worden voor verdere behandeling doorgezet naar Toezicht/Handhaving.

De vergunningaanvragen worden afgehandeld door de vergunningverleners met de hiervoor beschikbare digitale systeem/processen en toetsingsprotocollen (CLO, via DSO).

Voor veel milieu activiteiten is in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ingeregeld dat de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe als behandeldienst optreedt.

3.1.1 Producten

- Omgevingsvergunningen en meldingen op grond van de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).
- Conceptverzoeken
- Binnenplanse omgevingsplanactiviteiten (opa)
- Buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (bopa)
- Informatieverzoeken gericht op ruimtelijke initiatieven

Ook in behandeling door vergunningverlening bij omgevingsvergunningen:

- Ingediende bezwaren;
- Ingesteld beroep;
- Hoger beroep/Raad van State;
- Voorlopige voorziening.

In 2024 behandelen we ook Wabo-aanvragen die nog tot en met 31 december 2023 bij de gemeente zijn ingediend. Op deze aanvragen is nog het oude recht van toepassing.

3.2 Doelstelling

3.2.1 Wettelijke kaders

De werkzaamheden rondom de omgevingsvergunningen vinden tot en met 31 december 2023 hun basis in met name Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Besluit omgevingsrecht, Woningwet, Bouwbesluit 2012, Bouwverordening, Wet ruimtelijke ordening, Wet milieubeheer, Activiteitenbesluit milieubeheer, Bestemmingsplannen, Beheersverordening, Monumentenwet en de Algemene Plaatselijke Verordening. Oftewel het oude recht.

Anders gezegd: bij de gemeente binnengekomen tot en met 31 december 2023? Dan blijven afhandelen onder het oude recht.

Op aanvragen en meldingen die vanaf 1 januari 2024 bij de gemeente binnenkomen is het nieuwe recht van toepassing: Omgevingswet, bovengenoemde 4 AMvB's, aanhangende ministeriële regelingen en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen.

3.2.2 Doel regelgeving

Het doel van de regelingen binnen de wettelijke kaders is onder andere:

- Veilige en bruikbare bouwwerken/gebouwen;
- Bouwwerken die geen gevaar opleveren voor de gezondheid;
- Een goede inrichting van de beschikbare ruimte;
- Veilige wijze van bouwen en slopen;
- Bescherming van (archeologische) monumenten;
- Bewaken van de kwaliteit van de leefomgeving;
- (Verkeers)veiligheid.

3.2.3 Gevolgen niet naleven regelgeving

Het gevolg van het niet naleven van de wettelijke voorschriften is, bijvoorbeeld, dat de veiligheid en gezondheid van gebruikers van het bouwwerk in gevaar kunnen komen. Daarnaast kan de kwaliteit van de leefomgeving worden aangetast. Dit kan gevolgen hebben voor derden, zoals gebruikers van belendende percelen. Hierbij kan gedacht worden aan overlast, gevaarzetting en, meer algemeen, de aantasting van het woon- en leefgenot.

3.2.4 Doelstellingen

De doelen van de wet- en regelgeving worden gewaarborgd doordat wij in ieder geval:

- Toetsen aan het Omgevingsplan voor de omgevingsplanactiviteit en voor de technische bouwactiviteit aan de relevante voorschriften van het Bbl (aannemelijkheidstoets) voorzover de Wkb nog niet van toepassing is -is de Wkb wel van toepassing dan is het aan de Kwaliteitsborger om toe te zien op de naleving van het Bbl-. In de twee jaren na invoering van de Wkb zal de gemeente Meppel nog extra inzet plegen om de praktijk van de kwaliteitsborging te kunnen monitoren.
- Daar waar sprake is van beslissingsvrijheid de betrokken belangen afwegen;
- Besluiten voorzien van een deugdelijke motivering.

3.3 Beschikbare capaciteit vergunningverlening in 2024

3.3.1 Vergunningverleners/Uitvoeringsregisseurs Ruimte Initiatieven

Naam	Functie	Fte
Afwijken Omgevingsplan	Beleidsmedewerkers Evenwichtige toedeling van functies aan locaties	3,78
Behandelen aanvragen omgevingsvergunningen	Vergunningverleners / casemanagers	3,83
Behandelen aanvragen omgevingsvergunningen	Procesondersteuners	1,78
Bezwaar en beroep omgevingsvergunningen	Juristen	1,5

Extra capaciteit overgang naar Omgevingswet (tijdelijk)	Beleidsmedewerker Evenwichtige toedeling van functies aan locaties	1,0
Extra capaciteit overgang naar Omgevingswet (tijdelijk)	Vergunningverleners / casemanagers	1,56
Toepasbare regels	Regelanalist	0,8

Vergunningverleners **Leefbaarheid en Wijkregie**

Naam	Functie	Fte
Vergunningverlener	Toetsen coördinatie evenementen	0,88
Vergunningverlener	Toetsen vergunningen Alcoholwet, APV + evenementen vergunningen	0,83
Vergunningverlener	Toetsen vergunningen drank en horecawet, APV, evenementen vergunningen + omgevingsvergunningen	0,70
Vergunningverlener	Toetsen vergunningen Alcoholwet, APV + evenementen vergunningen vacant	0,66

Tabel: Vergunningen → Prognose aantal aanvragen in 2024

3.4.1 Omgevingsvergunningen/meldingen/overige vergunningen/ontheffingen

Soort aanvraag	Type omschrijving	Aantal
Meldingen inclusief bouwmeldingen Wkb	Meldingen	250

Soort aanvraag	Type omschrijving	Aantal
Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning aanvragen advies	10
Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning Regulier	245
Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning Uitgebreid	4
Omgevingsvergunning	Conceptverzoeken	100

Soort aanvraag	Type omschrijving	Aantal
Omgevingsvergunningen (niet bouw)	Evenementen, horeca, legalisaties, overig	400

3.5 Producten – beschrijving per onderdeel

3.5.1.1 *Bouwen bouwwerk onder oud recht.*

De vergunningaanvraag wordt getoetst aan de criteria die zijn opgenomen in de Wabo. Voor het onderdeel brandveiligheid wordt advies ingewonnen bij de Veiligheidsregio Drenthe (VRD). Er wordt gewerkt met een toetsingsprotocol waarin de wijze van diepgang in toetsing per categorie bouwwerk is vastgelegd. Dit is met name van belang voor de toets aan het Bouwbesluit 2012.

3.5.1.2 *Bouwen bouwwerk onder nieuw recht.*

Indien een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen wordt ingediend waarop de Wkb nog niet van toepassing is toetst de gemeente op de onderdelen omgevingsplanactiviteit en de technische bouwactiviteit. Zo nodig vraagt de gemeente advies aan ketenpartners als VRD en RUD.

Als de Wkb wel van toepassing is toetst de gemeente alleen op de omgevingsplanactiviteit. De technische bouwactiviteit valt dan onder het nieuwe stelsel van de kwaliteitsborging; het is dan aan de Kwaliteitsborger toe te zien op de naleving van het Bbl. In 2024 gaat het dan vooral om grondgebonden woningen en eenvoudige bedrijfspanden met niet meer dan 2 bouwlagen.

3.5.2 *Brandveilig gebruik*

Zowel de vergunning als de melding vallen binnen dit onderdeel. Voor de vergunning en melding wordt advies ingewonnen bij de Veiligheidsregio Drenthe. De gebruiksvoorschriften uit het Bbl worden integraal getoetst bij dit onderdeel.

3.5.3 *Initiatieven voor (het wijzigen van) een milieu activiteit*

De gemeente heeft de RUD aangewezen als behandeldienst voor de milieu activiteiten. Aanvragen en meldingen voor een milieu activiteit die via het DSO ingediend worden gaan rechtstreeks naar de RUD, met een notificatie aan de gemeente zelf. De RUD toetst aan het Bal.

3.5.4 *Afwijken omgevingsplan*

Het proces bestaat uit de toets van een aanvraag aan het (tijdelijke) omgevingsplan en het beoordelen van de binnen- en buitenplanse afwijkingsmogelijkheden (opa en bopa).

3.5.5 *Wijzigen monument*

De gemeente heeft een wettelijke taak voor wat betreft het toezicht op de sloop/verbouw en restauratie van monumenten.¹ Regels voor monumenten zijn opgesteld om de bijzondere waarde die deze gebouwen representeren te beschermen. Als deze regels niet worden nageleefd, gaat deze waarde voorgoed verloren.

3.5.6 *Informatievragen*

Het aantal informatieaanvragen is afgelopen jaren gestegen. Veelal wordt dit product afgehandeld bij het loket.² Door een goede voorlichting vooraf wordt verderop in de procedure veel tijd bespaard.

De stelselwijziging per 1 januari 2024 zal naar verwachting een toename van vragen vanuit burgers, ondernemers en maatschappelijke organisatie te zien geven.

¹ De gemeente Meppel kent 51 provinciale monumenten, 86 rijksmonumenten en 42 gemeentelijke monumenten.

² 'Pre corona' was er een bouwen en wonen loket. Nu worden vragen vooral door de eerste lijn (KCC) opgepakt.

4 Kader bouwen en wonen (Toezicht & Handhaving)

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de doelen en geeft de huidige werkwijze weer hoe om wordt gegaan met aanvragen voor vergunningen, ontheffing en met meldingen.

De primaire taken binnen het kader Bouwen & Wonen zijn toezicht op naleving van de verleende omgevingsvergunningen, toezicht op de naleving van gebruiksbepalingen uit bestemmingsplannen en toezicht ter voorkoming van én opsporing van illegale activiteiten.

De primaire aandachtspunten bij het toezicht liggen in dezelfde lijn als de controlepunten bij het proces om te komen tot vergunningverlening. Dat zijn:

- Constructieve veiligheid en brandveiligheid van (toekomstige) gebruiker;
- Constructieve veiligheid en brandveiligheid van (de omgeving van) het bouwwerk;
- Volledig toezicht op openbaar toegankelijke bouwwerken;
- Constructieve veiligheid bij bestaande openbare gebouwen;
- Gezondheid (toekomstige) gebruikers.

4.2 Werkwijze

Aanvragen voor vergunningen en ontheffingen en sloopmeldingen worden administratief gecontroleerd aan de hand van de door de aanvrager ingediende gegevens. Daarmee vindt een preventieve toets plaats. Dit betreft met name de bouwconstructie.

Als na beoordeling van de vergunningverlener een brandveiligheidstoets is vereist worden deze uitbesteed aan de Veiligheidsregio Drenthe (VRD).

Na de vergunningverlening of het versturen van een ontvangstbevestiging (*sloopmelding*) met betrekking tot bouw- of sloopwerkzaamheden is een startmelding vereist en achteraf een gereed melding. Er kan niet ingeschreven worden als de woning nog niet gereed is gemeld. Aan de hand van dergelijke meldingen wordt ter plaatse een bouwcontrole uitgevoerd (*sloop en asbestverwijdering controle wordt uitgevoerd door toezichthouder RUD Drenthe*). Ook oefent de toezichthouder bouwen en wonen een oog-en-oor-functie uit met betrekking tot overige wet- en regelgeving. Dat laatste leidt tot gesprekken om zaken te verbeteren tot handhavingssaken.

4.2.1 Bouw categorieën 1, 2 en 3 (gebaseerd op het landelijk toezichtprotocol)

<u>Categorie 1. Lichtste categorie</u> (< € 100.000 aan bouwkosten)
In de lichtste categorie (<100.000 euro aan bouwkosten) vallen omgevingsvergunningen voor o.a. tuinhuisjes, erkers, dakkapellen en aan- en uitbouwen. De lichtste categorie wordt steekproefsgewijs gecontroleerd, maar de constructieve onderdelen (o.a. fundering) bij de lichtste categorie worden wel gecontroleerd. In de praktijk blijkt dat vergunninghouders niet altijd de aanvang van werkzaamheden melden waardoor een funderingscontrole niet altijd mogelijk is. We attenderen aannemers actief op het vroegtijdig melden. Zij het binnen de vergunning, zij het in gesprek.
<u>Categorie 2. Middelzware categorie</u> (> € 100.000 tot < € 1.000.000 aan bouwkosten)
Nieuwbouwwoningen, forse verbouwingen, (<i>kleinschalige</i>) industriegebouwen, bedrijfsgebouwen in de agrarische sector, kleine schoolgebouwen en kinderdagverblijven

zijn ondergebracht in de middelste categorie (>100.000 tot <1.000.000 aan bouwkosten). De praktijk leert dat hier gemiddeld 6 a 7 keer wordt gecontroleerd. De controles betreffen onder andere toezicht op heiwerkzaamheden, het aanbrengen van wapening van de fundering en vloeren en overige constructieve controles. Opleveringen/eindcontroles waarbij tevens gecontroleerd wordt op de brandveiligheid (i.s.m. de VRD/ Brandweer).

Categorie 3. Zwaarste categorie (> € 1.000.000 aan bouwkosten)

Relatief gezien wordt het meeste bouwtoezicht uitgeoefend op grote, complexe bouwwerken waarin veel personen kunnen verblijven en die een publiek aantrekkende werking hebben evenals zeer grootschalige bedrijfsgebouwen met zware brandveiligheidsmaatregelen en/of een zware milieucategorie.

Ook seriematige woningbouwprojecten vallen in deze categorie. Dit betreft de zogenaamde zwaarste categorie bouwwerken (>1.000.000 aan bouwkosten). Uitgangspunt is dat de hoofdconstructie volledig wordt gecontroleerd evenals de brandveiligheid en de afbouw. Het aspect veiligheid staat voorop. Het aantal controles is meestal hoger dan 10.

Melding WKB en verder afhandeling

Op 6 december 2023 is het beleidskader Wet Kwaliteitsborging vastgesteld.

De Wkb biedt de gemeente ruimte om in het beleid voor de uitvoering van de Wkb specifieke keuzes te maken. Voor de volgende onderwerpen zijn beleidsuitgangspunten vastgelegd:

1. Informatie- en controlemomenten
2. De inzet van toezicht en handhaving
3. Signaal/melding
4. Toetsing dossier bevoegd gezag
5. Gefaseerde oplevering
6. Inzet toezicht en handhaving bij (minimale) afwijkingen (handhavingskader)

De inzet en intensiteit van bouw- en woningtoezicht is gebaseerd op een risicobenadering. Concreet houdt dit in dat de inzet van bouwtoezicht afhankelijk is van de mate waarin risico's geborgd worden en de vergunninghouder het proces van kwaliteitsborging op orde heeft. Dit betekent dat de gemeente risico gestuurd werkt. Zeer belangrijk in dit proces is de mate waarin de initiatiefnemer het proces van kwaliteitsborging op orde heeft. Ook bijzondere lokale omstandigheden zijn van invloed op de mate van inzet en intensiteit van toezicht. Wat de bijzondere lokale omstandigheden zijn voor de gemeente Meppel, is terug te vinden op de website van de gemeente.

De gemeente blijft wettelijk belast met de handhaving op de naleving van bouwtechnische eisen van bouwwerken. Signalen dat er niet voldaan wordt aan deze eisen kunnen ook niet worden genegeerd. Hierop wordt gehandhaafd, wel kan er een nuancering worden aangebracht. Er wordt dan maatwerk toegepast. Zoals gezegd wordt risico gestuurd gehandhaafd, waarbij onderdelen die in de hoogste risico vallen onze prioriteit hebben. Deze volgen uit onze risico analyse.

De komende jaren lopen er nog twee wetgevingen naast elkaar, namelijk de uitvoering van de omgevingsvergunningen onder de Wabo en de vergunningen/meldingen onder de Wkb. Om de overgang goed te begeleiden hanteert de gemeente een overgangsperiode van minimaal twee jaar om de nieuwe werkwijze onder de nieuwe wet te implementeren. De wet is voor iedereen nieuw. We komen voor nieuwe vraagstukken te staan waarbij wellicht het antwoord niet altijd duidelijk is, ook het maken van fouten is onvermijdelijk. Onze gemeente

vindt het belangrijk om zichtbaar te zijn in de leefomgeving om handhaving zo veel mogelijk te voorkomen en hierbij niet alleen door klachten en meldingen gestuurd worden.

4.2.2 Toezicht overig

Naast het reguliere bouwtoezicht komt het ook voor dat er toezichtstaken zijn die niet specifiek onder het reguliere bouwtoezicht vallen. Hiervoor dienen wel de nodige uren beschikbaar te zijn. In het programma is hiermee rekening gehouden en zijn uren opgenomen. Deze toezichttaak valt onder de algemene post 'gebied en regulier toezicht' (100 uur).

4.2.3 Veiligheidsregio Drenthe/Brandweer

Het toezicht en (gedeeltelijke) handhaving van de brandveiligheid is uitbesteed aan de Veiligheidsregio Drenthe (VRD). Als bij controle blijkt dat een bepaalde voorziening ontbreekt, zal de brandweer in eerste instantie zelf de gebruiker van het gebouw daarop wijzen en nacontroles uitvoeren. De praktijk is dat een formeel bestuursrechtelijk handhavingstraject dan niet nodig is. Mocht dat wel het geval zijn dan is het college van burgemeester en wethouders het bevoegde gezag.

Daarnaast zorgt de brandweer voor advisering bij bouwplannen, evenementen en andere brandveiligheidsvraagstukken. De brandweer werkt gedeeltelijk op basis van het budget dat de gemeente Meppel voor het uitvoeren van deze taken aan de Veiligheidsregio ter beschikking stelt.

4.3 Inzet toezicht

De inzet van toezichthouders en handhavers op de verschillende onderdelen van het fysieke domein vindt op de volgende wijze plaats.

4.3.1 Inzet toezicht: Sloopmeldingen

Voor het toezicht op sloopmeldingen (slopen/asbestverwijdering) zijn de primaire aandachtspunten, een veilige en gezonde wijze van (asbest)slopen voor de directe omgeving en voor gebruikers, het beperken van overlast voor de omgeving, toetsen aan BBL voor sloopmeldingen, toezicht en archiveren van asbestvrijverklaringen en stortbonnen.

Toezicht taken van RUD Drenthe bij sloopmeldingen (asbestverwijderingen)

De slooplocatie-controles van asbestverwijderingen (gedeeltelijk) en het toetsen van asbestinventarisatierapporten zijn uitbesteed aan de RUD Drenthe.³ Als bij controle blijkt dat de asbestverwijdering niet volgens de ingediende sloopmelding verloopt, zal de RUD Drenthe in eerste instantie zelf de asbestverwijderaar daarop wijzen en nacontroles uitvoeren. Als dat niet het gewenste resultaat oplevert is het college van burgemeester en wethouders het bevoegde gezag om bestuursrechtelijk te handhaven. De RUD Drenthe werkt op basis van een bepaald budget en op basis van kentallen uit de Drentse Maat.

³ RUD Drenthe doet alleen meldingen met betrekking tot asbestverwijderingen.

Toezicht taken van bouwen en wonen bij sloopmeldingen (asbestverwijderingen)

Locatie controles bij particuliere asbestverwijderingen (steekproefsgewijs)
Handhaving bij illegale asbestverwijderingen en sloop
Beoordelen van ingediende sloopmeldingen (toetsen aan BBL)
Beoordelen van ingediende asbestinventarisatierapporten (gedeeltelijk)(RUD)
Beoordelen van ingediende sloopveiligheidsplannen
Beoordelen van ingediende sloopveiligheidsplannen + Bouwplaatsinrichtingen
Ontvangstbevestigingen sturen naar particulieren + bedrijven (gedeeltelijk)
Acceptatie sloop meer dan 10 m ³ sloopaafval. (Particulier + Bedrijf)
Acceptatie asbest particulier minder dan 35 m ² (Particulier)
Acceptatie asbest/sloop na beoordeling RUD (AIR) (Bedrijfsmatig)
Acceptatie Asbestcalamiteit (Toestemming met boordeling van RUD achteraf)
Asbestvrijverklaringen en stortbonnen uit asbestvolgsysteem halen voor de sloopmeldingen
Vraagbaak voor sloopmeldingen, asbestverwijderingen, asbestcalamiteiten en asbestbrand

4.3.2 Inzet toezicht: Inrichtingseisen Alcoholwet

Bouwen en wonen houdt zich bezig met toezicht op de inrichtingseisen van de Alcoholwet. Als er een gelegenheid wordt gerealiseerd waar (sterke)drank wordt geschonken, zowel commercieel als para-commercieel, wordt er door bouwen en wonen een controle uitgevoerd of het desbetreffende bedrijf voldoet aan de vergunningsvoorwaarden en de inrichtingseisen die vanuit het Rijk zijn bepaald.

De controle wordt uitgevoerd nadat vergunningverlening alle (benodigde) stukken heeft binnengekregen ter beoordeling. Vergunningverlening legt dan het dossier bij de toezichthouders neer en wacht met verlening tot de goedkeuring. In geval van wijziging van een inrichting ligt de verantwoordelijkheid bij de ondernemer/vergunninghouder om dit te melden en een nieuwe of gewijzigde 'Alcoholwet-vergunning' aan te vragen.

4.3.3 Daarnaast vindt inzet toezicht plaats op:

- Bouw- en gebruiksvoorschriften uit bestemmingsplannen;
- Wetgeving ter voorkoming van illegale bouw, (asbest)sloop en gebruik/bewoning.

4.4 Beschikbare capaciteit in 2024

De beschikbare capaciteit in 2024: 3 fte (4311 uur) blijft achter bij de - op grond van het Toezichtprotocol van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland (VBWTN) - benodigde capaciteit volgens de landelijke norm: 5978 uur.

Daarnaast is er ter ondersteuning 1 fte administratieve kracht, wat meer ruimte geeft voor meer taak gericht werken voor de toezichthouders bouw.

In de praktijk wordt het werk dan ook afgestemd op de beschikbare capaciteit aan toezichthouders bouwen/wonen (aantal fte's).

Met de hieronder beschreven werkwijze bij en de keuzes die daarin gemaakt zijn (risicoanalyse/prioriteiten), is de ondergrens van wat acceptabel is, bereikt.

De nieuwe Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging zal in 2024 de benodigde extra tijd kosten. Net als in 2023 geldt dat minder capaciteit onverantwoord is, we (blijven) zitten op het minimum.

Tabel: Bouwen & Wonen → Toezicht / Handhaving 2024 (Wabo taken)

1	2	3	4 (7 x 8)	5 (6 x 8)	6	7	8	9
Product	Gebouwfunctie	Categorieën (o.b.v. o.a. bouwkosten)	Beschikbare uren	Vereiste inzet ogv normering	Verwacht aantal vergunningen/sloophmeldingen	Aantal te controleren bouwwerken	Norm (uren)	Vorm van toezicht
Bouwtoezicht conform toezichtprotocol		Per dossier 0,5 uur administratief verwerkt	88					
	Wonen	I = < € 100.000,-	90	1665	185	10	9	Steekproefsgewijs
	Publiek		9	90	10	1	9	+ Eindcontroles
	Bedrijf		18	117	13	2	9	(visueel) gereed
								Bouw
	Wonen	II = > € 100.000,-	945	945	35	35	27	Toezihtprotocol,
	Publiek	< € 1.000.000,-	135	135	5	5		m.u.v. seriebouw
	Bedrijf		216	216	8	8		
	Wonen	III = > € 1.000.000,-	483	483	7	7		Toezihtprotocol,
	Publiek		138	138	2	2	69	m.u.v. seriebouw
	Bedrijf	volledig overzicht 4.7	69	69	1	1		
Afhandeling WKB	Bouwmeldingen tot en met ingebruikname		540	540	60		9	
Bestuurlijke projecten	Illegale bewoning Bedrijven.		450	450				
Ondermijning	3 projecten per jaar		405	405		3	135	
Gebied/regulier toezicht			150	150		75	2	
Sloophmeldingen/Toeziht			100	100	200		0.5	
Handhavingstoeziht			225	225		90	2.5	
Meldingen & Klachten			130	130		260	0.5	
Opleidingen			120	120				
Totaal: J. Sleurink (1 fte)	C. Schipstra (1 fte)	Functie vacant (1 fte)	4.311	5978				3 fte x 1.437 (Totaal: 4.311 uur)

Wat gaan we doen in 2024?

4.5.1 Beschikbare capaciteit in 2024

Toezichthouders bouwen en wonen + Constructeur/Klantencontacten BO

Functie	Functieomschrijving	Fte
Toezichthouder bouwen & wonen	Toeziht + Handhaving Leefbaarheid en Wijkregie <i>Vooroverleggen grote projecten Cat. 3 (> € 1.000.000,-)</i>	1
Toezichthouder bouwen & wonen	Toeziht en handhaving Leefbaarheid en Wijkregie + <i>Sloopmeldingen (asbestverwijdering + totaal sloop)</i>	1
Toezichthouder bouwen & wonen	Toeziht en handhaving Leefbaarheid en Wijkregie + <i>Alcoholwet (inrichtingseisen)</i>	1

3 Toezichthouders bouwen & wonen in 2024 → 3 fte

Voor gemeente Meppel is in 2024 → 3 fte formatieplaats beschikbaar voor toezicht bouwen en wonen. Op basis van een productieve omvang van 1.437 uren per 1 fte, levert dit een beschikbare capaciteit van 4.311 uur (3 fte) in 2024 (1 is nog vacant)

Daarnaast is er een juridisch medewerker (1 fte). De juridisch medewerker pakt alle juridische zaken op binnen het Team Leefbaarheid & Wijkregie, waarbij een deel van het werk (zo'n 60%) zich richt op toezicht en handhaving.

4.5.2 Vereiste inzet op basis van Kadernota, risicoanalyse en nota Prioriteitstelling

Gebaseerd op de reikwijdte van de Kadernota, de risicoanalyse en de voor dit jaar vastgestelde prioriteiten, is er een minimale behoefte voor toezicht en de handhaving in 2024 van 4.916 uren (3,19 fte) aan inzet. Naast het bouwtoezicht in de realisatiefase, worden binnen deze discipline ook andere toezicht taken bouwen en wonen uitgevoerd.

4.5.3 Afstemming tussen gevraagde inzet en de beschikbare capaciteit

De gevraagde norm inzet stijgt uit boven de beschikbare capaciteit in 2024 (5978 uren versus 4.311 uren). Dat betekent dat een nadere afweging, moet plaatsvinden van "Wat doen we wel?" en "Wat doen we niet?". Op basis van ervaringen stemt het college in met de werkwijze die passend is bij het bouwaanbod en omvang binnen de gemeente Meppel.

4.5.4 Prioritering binnen het Toezichtprotocol

De systematiek en methodiek van het Toezichtprotocol is in de Kadernota vastgesteld. Deze kadernota is in 2011 vastgesteld. Zoals hiervoor aangegeven wordt op dit moment gewerkt aan een nieuw kader voor toezicht en handhaving. Dat zal in 2024 aan het college worden voorgelegd.

Met de Kadernota is vastgesteld dat het toezicht op het bouwen plaatsvindt aan de hand van het door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en de Vereniging Bouw- & Woningtoezicht Nederland ontwikkelde en goedgekeurde Toezichtprotocol. Het

toezichtprotocol geeft het noodzakelijke niveau van toezicht weer en wordt door de Inspectie Leefomgeving en Transport ook als zodanig gehanteerd. Met de vaststelling van het gebruik van het Toezichtprotocol wordt beoogd dat het Toezichtprotocol en de bijbehorende werkwijze in zijn volle omvang wordt uitgevoerd.

Op basis van het Toezichtprotocol wordt onderscheid gemaakt tussen risicovolle en minder risicovolle bouwwerken of bouwfasen. De volgende criteria gelden om een bouwwerk als risicovol aan te merken:

- Er is sprake van een complexe (brand) technische constructie (bijvoorbeeld met parkeerkelder of parkeerdek);
- Het bouwwerk is openbaar toegankelijk en biedt toegang voor veel mensen (meer dan 50, bijvoorbeeld winkel/café/zwembad);
- Het gaat om een ruimte waarin grote of kwetsbare groepen mensen kunnen verblijven (bijvoorbeeld kinderopvangcentra, zorgcentra, evenementengebouwen).

Op grond van deze criteria stelt het college van de gemeente Meppel vast als volgt te handelen:

- Categorie I wonen:
 - In afwijking van het Toezichtprotocol alleen steekproefsgewijze controles op hoofdlijnen tijdens de realisatiefase en
 - Verder alleen een (administratieve) eindcontrole. Tijdens de eindcontrole wordt gekeken of de uiterlijke gebouwenkenmerken overeenkomen met de vergunning.
- Categorie I bedrijf en publiek toegankelijk: controleren conform Toezichtprotocol.
- Categorie II en III: controle volgens Toezichtprotocol.
- Steekproefsgewijze controle in categorie Overige.
- Steekproefsgewijze controle op “oude” vergunningen.
- Toezicht op verzoek: het kan voorkomen dat een vergunninghouder in een niet risicovolle categorie een verzoek op toezicht doet of een vraag of melding aanleiding geeft tot toezicht: hier wordt te allen tijde gehoor aan gegeven.

Zoals hiervoor aangegeven wordt in 2024 een nieuw Handhavingsbeleidsplan opgesteld en vastgesteld. Daarin worden de nieuwe kaders geschetst voor de wijze waarop het toezicht plaatsvindt. In dat Handhavingsbeleidsplan wordt rekening gehouden met de wijze waarop onder de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging toezicht en handhaving plaatsvindt en de wijze waarop de gemeente Meppel daar invulling aan geeft.

4.5.5 Illegale bouw en gebruik, strijd met planologisch kader

Zowel in het stedelijk, het buitengebied en op de industrieterreinen wordt toegezien op de naleving van de bepalingen uit het bestemmingsplan of ander planologisch kader door toezicht op illegale bouw en gebruik.

Ook vragen, meldingen van burgers en bedrijven over vergunningsvrije activiteiten bouw, gebruik en overige zaken worden meegenomen in de taken vanwege de directe relatie met het al dan niet legaal zijn van deze bouw of gebruik activiteiten. Hier heeft toezicht en handhaving ook een adviserende functie richting burgers en bedrijven.

Daarnaast speelt ook de Wet BAG (basisadministratie adressen en gebouwen) een rol bij het inzichtelijk krijgen van al dan niet vergunningsvrije bebouwing. Vanwege deze wet, maar ook de BGT (grootschalige topografie) dient het gemeentelijke gebouwenbestand actueel te zijn.

4.5.6 Klachten, meldingen en calamiteiten

Alle meldingen worden in behandeling genomen en geregistreerd. Alle melders zijn in kennis gesteld van de afloop van de behandeling van hun melding of klacht.

Deze bestaan naast klachten/meldingen van bewoners/bedrijven ook uit meldingen van collega's over mogelijke illegale situaties. Daarnaast kunnen zich calamiteiten voordoen waarbij de aanwezigheid van een toezichthouder gewenst is. Bijvoorbeeld bij een brand, waar sprake is van instortingsgevaar (constructieve veiligheid) of mogelijk asbest vrijkomt.

De klager wordt geïnformeerd over de voortgang en afhandeling van de klacht/melding (indien gewenst). Gestreefd wordt om de klager/melder binnen één werkdag na het indienen van de klacht/melding terug te bellen of te mailen. In de praktijk blijkt dat door het direct behandelen van een klacht de dienstverlening naar een hoger niveau wordt getild.

4.6 Inzet middelen toezicht omgevingsvergunningen

Overzicht bouwprojecten lopend en startend in 2024

	Doorlopende bouwprojecten in 2024		Status project
1	Centrum wonen 2	30 woningen	In uitvoering
2	Weideblick	100 woningen	In uitvoering
3	Weidelint	5 woningen	In uitvoering
4	Prinsenplein 48	Appartementen	Start in 2024
5	Kruisstraat 6	Appartementen	Start in 2024
6	Weerdstraat 4	43 Appartementen	Start in 2024
7	Blankenstein	bedrijfspanen	In uitvoering

	Bouwprojecten die starten in 2024		Status project
1	Galgenkampsweg	bouw 30 woningen	In ontwikkeling
2	Nieuwveense Landen	school	In ontwikkeling
3	Weideblick	Bouw 20 woningen	In ontwikkeling
4	Raadhuislaan /Wheeme	bouw 16 woningen	In ontwikkeling
5	Zuideinde 51	11 appartementen	In ontwikkeling
6	Randweg oude Its locatie	50 appartementen	In ontwikkeling
7	Urzo locatie	appartementen	In ontwikkeling

Naast de functie van het VTH-uitvoeringsprogramma waarbij op programmabasis wordt vastgesteld wat in het kader van Toezicht Bouwen & Wonen wordt uitgevoerd, geeft het VTH-uitvoeringsprogramma ook inzicht in 'Toezicht' dat niet plaatsvindt.

- **Vergunningsvrij bouwen:**
"Vergunningsvrij is niet regelvrij", duidt aan dat toezicht denkbaar is in de categorie vergunningsvrije bouwactiviteiten. Deze activiteiten mogen weliswaar zonder vergunning verricht worden, het bouwwerk moet aan dezelfde technische regels te voldoen dan een vergunningplichtig bouwwerk. Zonder actief toezicht hierop is de staat van vergunningsvrije bouw niet inzichtelijk. Ook vinden geen start- of gereed meldingen plaats. De Basisregistraties van de gemeente Meppel krijgen vanuit Toezicht geen informatie over deze activiteiten. Wel wordt naar aanleiding van klachten/vragen van burgers, of, een constatering van een toezichthouder controle uitgevoerd of het daadwerkelijk een vergunningsvrij bouwwerk betreft. Dat is niet altijd eenvoudig vast te stellen.
- **'Kap- en aanlegvergunningen':**
Als onderdeel van de omgevingsvergunning is hiervoor geen capaciteit berekend aan het bouwtoezicht. Het toezicht hierop is onderdeel van de teams Ruimte & Initiatief en Ruimte & Verzorgen. De juridische ondersteuning komt van het team Advies, toezicht door de boa's Domein 1 in samenwerking met de toezichthouders uit het team Leefbaarheid en Wijkregie. Toezicht vindt plaats aan de hand van meldingen. Vanuit team leefbaarheid & wijkregie ondersteunt een medewerker (0,2 FTE) bij het vergunningentraject.

5 Kader openbare ruimte

De gemeente Meppel heeft een grote verantwoordelijkheid in het toezicht en de handhaving in de openbare ruimte. Regelgeving die tot doel heeft om de leefbaarheid in stand te houden, verloedering, verrommeling en kleine ergernissen tegen te gaan, is het toezicht- en handhavingsdomein van de gemeente. De Algemene plaatselijke verordening, Verordening Fysieke Leefomgeving, Alcoholwet, parkeerhandhaving en bevoegdheden op grond van artikel 142 van het Wetboek van Strafvordering zijn daarvoor belangrijke kaders.

Handhaving van de openbare orde en veiligheid is het domein van de politie. Doordat de politie zich meer en meer terugtrekt uit de openbare ruimte en zich vooral richt op de bestrijding van criminaliteit, komt de gemeente noodgedwongen als toezichthouder, handhaver en opsporingsinstantie steeds meer in beeld. Het aantal taken van de boa's neemt daardoor toe en daarmee de vraag om een professionele daadkrachtige gemeentelijke handavingsorganisatie.

De beperkte menskracht en middelen maken dat we prioriteiten moeten stellen. Onderwerpen met de grootste risico's krijgen de hoogste prioriteit en onderwerpen met weinig of geen risico krijgen een lage prioriteit.

Veel taken op het terrein van toezicht en handhaving in de openbare ruimte van de gemeente worden uitgevoerd door de buitengewoon opsporingsambtenaren, de boa's, die bij de gemeente in dienst zijn.

Landelijk wordt onderscheid gemaakt tussen boa's in zes verschillende domeinen. De boa's van Meppel vallen onder domein 1: openbare ruimte.

Dit domein beslaat alle gemeentelijke verordeningen en keuren met betrekking tot de openbare ruimte en daarnaast (onderdelen van) ruim dertig wetten, waaronder de Wegenverkeerswet, RVV, Winkeltijdenwet, Wet op de kansspelen, Zondagswet, Visserijwet, het Vuurwerkbesluit en de Alcoholwet.

De boa's hebben als hoofdtaken:

- surveillance;
- afhandelen van meldingen;
- communicatie;
- wijkgericht werken;
- samenwerken met de politie;
- samenwerking met andere gemeenten;
- thema- en actiegericht werken.
- Ondernijning

Surveillance is de belangrijkste boa-taak. Door te surveilleren zijn de boa's zichtbaar, herkenbaar en aanspreekbaar. Tijdens de surveillance wordt themagericht of integraal gewerkt. Bij het eerste wordt een bepaald onderwerp aan toezicht onderworpen, zoals hondenpoep of parkeren; bij het tweede worden alle aspecten van het handavingsbeleid "meegenomen".

Een tweede, belangrijke taak van de boa's is het afhandelen van ingekomen meldingen, bijvoorbeeld over standplaatsen, evenementen, aanhangwagens, caravans et cetera. Meldingen van inwoners worden altijd met voorrang in behandeling genomen. In principe worden die direct opgepakt, wordt er contact opgenomen met de melder en worden afspraken gemaakt over de verdere aanpak.

Vanaf januari 2024 hebben de boa's extra bevoegdheden: controleren op fietsverlichting, het vasthouden van de mobiele telefoon op de fiets en het door rood lopen/fietsen.

De boa's communiceren met burgers, politie, bedrijven, collega's, melders, maar ook met andere instanties. Soms als controlemiddel, vaak als advies en dikwijls preventief.

In elke van de vijf wijkteams van de gemeente is een boa aanwezig. Deze wijkboa is het vaste aanspreekpunt voor de andere deelnemers aan de wijkteams, zoals de wijkagent, Woonconcept/Actium, Stichting Welzijn en het Wijkplatform. De wijkboa is verantwoordelijk voor alle meldingen in zijn wijk en daarmee het eerste aanspreekpunt voor bewoners en bedrijven in de wijk.

De boa's werken samen met de politie, met name op het terrein van evenementen, Alcoholwet en jeugd. De samenwerking is praktisch en operationeel. Informatie wordt soms gedeeld en besproken. De boa's nemen maandelijks deel aan het wijk- en jeugdagenten-overleg van de politie. Ook worden er gezamenlijk acties uitgevoerd, bijvoorbeeld met betrekking tot inrijverboden en horeca.

Meppel heeft met de gemeente Westerveld een convenant gesloten, op basis waarvan de gemeentelijke boa's elkaar helpen in geval van ziekte, verlof, calamiteiten en piekmomenten. Een vergelijkbaar convenant is eind 2020 gesloten met alle Drentse gemeenten, waardoor het nu mogelijk is om alle boa's, indien nodig, in heel Drenthe in te zetten.

Soms worden specifieke onderwerpen actiegericht aangepakt, zoals de overlast van verkeerd gestalde fietsen in het stationsgebied. Periodiek worden er opruimacties gehouden. Ook onderwerpen als caravans/aanhangers, reclame en fietsen in de Hoofdstraat krijgen soms speciale aandacht.

Ook worden de boa's steeds vaker ingezet op taken met betrekking tot de aanpak van ondermijning.

5.1 Inzet boa's

Het werk van de boa bestaat uit het houden van toezicht en opsporen van strafbare feiten. Bij een overtreding kan een sanctie worden opgelegd. Vaak blijft het echter bij een waarschuwing of een goed gesprek. Doel is integraal toezicht zeven dagen per week, inclusief twee avonden (eenmaal doordeweeks en op vrijdagavond). Met de huidige capaciteit is dat echter niet haalbaar. In de praktijk wordt zes dagen per week gewerkt, inclusief vier avonden (dinsdag t/m vrijdag) en in de nacht van zaterdag op zondag. Dat is de inzet van de boa's die is voorzien in 2024.

Opsporing is niet integraal maar doelgericht en op zoek gaan naar overtreders van één of enkele specifieke regels. Als een overtreding wordt geconstateerd, wordt meestal een sanctie opgelegd. Opsporingsacties hebben een projectmatige aanpak.

De huidige boa-capaciteit bedraagt voor 2024 (netto) circa 9.000 uur/6 fte. Hiervan is 1200 uur gereserveerd voor markt- en parkeerbeheer. In 2024 komt er meer capaciteit, in totaal is voorzien in een uitbreiding van 2 fte.

De beschikbare uren worden voor 2023 ingezet op de gestelde prioriteiten zoals benoemd het uitoefenen van alcoholcontroles. Dit mede op basis van de opgedane ervaringen, lokale kennis en landelijke ontwikkelingen. Naast bovenstaande taken houden de boa's toezicht op gevaarlijke honden (APV), controleren ze de twee coffeeshops, verlenen ondersteuning bij de sluiting van drugspannen, houden toezicht op en handhaven ten

aanzien van de drie prostitutiebedrijven, en verlenen assistentie aan de politie.

De (strafrechtelijke) boa's zijn door de gemeente ook aangewezen als (bestuursrechtelijke) toezichthouders, in de zin van artikel 5:11 Algemene wet bestuursrecht.

Geweldsbevoegdheid

Met ingang van 27 januari 2022 beschikken de boa's over extra politiebevoegdheden. Dit zijn het gebruiken van geweld, identiteitsfouillering, veiligheidsfouillering, vervoersfouillering en gebruik van handboeien. Verder zijn er afspraken gemaakt met de politie welke zijn vastgelegd in een handhavingsarrangement. Hierin is afgesproken dat de boa's de zaken zoveel als mogelijk zelf afhandelen. Dit betekent bijvoorbeeld ook het vervoeren van een verdachte naar het politiebureau en voorleiden aan de hulpofficier van justitie (HOvJ).

Prioriteiten voor handhaving vanuit oogpunt Openbare orde en veiligheid:

- Inzet bij (dreigende) calamiteiten en adhoc situaties die een risico voor de OOV-vormen (bijv. (niet) aangekondigde demonstratie, vermoedens van vooraf afgesproken vechtpartijen). E.e.a. in nauwe samenwerking/afstemming met politie.
- Inzet op naleving opgelegde bestuurlijke maatregelen en op afgeven waarschuwingen (bijv. sluiting drugspanden, agressieve honden, wet aanpak woonoverlast, gebiedsverboden).
- Inzet op naleving vergunningen (bijv. sluitingstijden horeca, geluidsoverlast, uitstallingen die calamiteitenroute blokkeren, geluidsoverlast horeca).
- Inzet tijdens de jaarwisseling (o.a. carbidschieten, vreugdevuren).
- Inzet op leefbaarheid in de wijken.
- Inzet op overlast gevende groepen (hangjongeren).
- Op achterhand bij evenementen ondersteunen (immers de organisatoren zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor een goed verloop van het evenement en daar hoort ook aan- en afvoer van publiek bij. Dit kan aan de voorkant (vergunningverlening) goed geborgd worden).
- (Hopelijk niet meer aan de orde: inzet op naleving Corona-maatregelen)

6 Kader Ondernijning

6.1 Inleiding

Landelijk, regionaal en plaatselijk kampt de samenleving steeds meer met de negatieve gevolgen van “ondernijning”. Hiermee wordt bedoelt: ‘De onderwereld/de georganiseerde misdaad maakt voor illegale activiteiten gebruik van de legale diensten van de bovenwereld/de legale wereld, waaronder overheden en bedrijven. Bijvoorbeeld bij distributie, financiële handelingen, vergunningen en huisvesting.’ In Nederland wordt op grote schaal hennep en synthetische drugs geproduceerd en geëxporteerd. Daarnaast zijn we op drugsgebied al tientallen jaren een belangrijk handelsland. Met deze productie, export en handel worden miljarden aan zwart geld verdiend. Deels vindt dit geld zijn weg naar de legale bovenwereld en zorgt het ervoor dat criminelen zich kunnen nestelen in de haarvaten van onze samenleving. De handel gaat gepaard met geweld, intimidatie en toenemende verwevenheid met de normale, legale, economie.^[1] Overheden, waaronder gemeenten, zetten zich in om de georganiseerde en ondernijnende criminaliteit (samen) zoveel mogelijk tegen te gaan door barrières op te werpen. Met deze aanpak wordt voorkomen dat de georganiseerde criminaliteit door overheden wordt gefaciliteerd en dat er vermenging ontstaat tussen de georganiseerde criminaliteit en de overheid en het legale bedrijfsleven.

In 2019 heeft het RIEC Noord-Nederland een integraal ondernijningsbeeld voor Zuidwest Drenthe opgeleverd. Hieruit volgde dat georganiseerde en/of ondernijnende criminaliteit zich onmiskenbaar in Zuidwest-Drenthe voordoet, waaronder witwassen, georganiseerde hennepsteelt en mensenhandel en -smokkel. De gemeente Meppel heeft vervolgens in 2020 door Albers adviseert! de bestuurlijke weerbaarheid laten onderzoeken. Naar aanleiding van dit advies is in 2021-2022 het team ondernijning binnen de gemeente Meppel gevormd. De aanpak van ondernijning is door de gemeente Meppel structureel geprioriteerd en zal komende jaren verder vorm worden gegeven.

De gemeentelijke toezichthouders / boa's zullen de komende jaren vaker in aanraking komen met vormen van ondernijning. Ze lopen meer risico's en moeten goed geïnformeerd en getraind zijn om bij ondernijning betrokken personen, locaties en situaties te herkennen. Ook ligt er een wezenlijk belang bij de juiste wijze van registreren en documenteren. Daartoe zullen de boa's getraind worden in 2024 in het herkennen van vormen van ondernijning.

Aandacht voor ondernijning sluit aan op het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2024-2027, dat de burgemeesters van de gemeenten en de hoofdofficier van justitie in Noord-Nederland hebben vastgesteld, waarin de (Georganiseerde) Ondernijnende Criminaliteit wordt genoemd als een van de drie speerpunten.

Op 2 februari 2024 ondertekenden de besturen van de Drentse gemeenten, waterschappen en provincie de intentieovereenkomst Drentse Aanpak Ondernijning. Hiermee maken zij hun gezamenlijke ambities op het gebied van ondernijning duidelijk. Aan de hand van 4 thema's uitgewerkt in 28 ambities willen partijen structureel samenwerken en de kans op “shopgedrag” en “waterbedeffect” gaan verkleinen

6.2 Samenwerking met de politie

De samenwerking met de Politie is van belang om een samenhangende aanpak te realiseren. Hierbij is samenwerking BT overstijgend, specialistische teams van de Politie zijn

^[1] Zie de brief van de minister van Justitie en Veiligheid aan de Tweede Kamer van 26 april 2022 in dossiernummer 3977507.

belangrijk om op fenomeen niveau aanpak te realiseren. Dit met als doel een voor iedereen veilige samenleving, door versterking van de bestuurlijke weerbaarheid en de aanpak van ondermijnende activiteiten. Gemeente, Politie en andere partijen dienen effectief samen te werken. Voor een effectieve aanpak van ondermijning is het nodig dat er samenhangende aanpak met gedeelde eigenaarschap wordt gerealiseerd. Dit op casuïstiek en projecten niveau. De politie heeft op dit moment een capaciteitsprobleem, deze moet ook geadresseerd worden. Dat maakt dat er scherp gekeken moet worden naar de inzet en prioritering.

6.3 Hoe te realiseren?

De gemeente realiseert de aanpak van ondermijning door verder te gaan met de huidige werkwijze. Deze is vastgelegd in het privacy-protocol en werkproces. In 2024 zal ook de Drentse aanpak ondermijning worden ondertekend, deze biedt kaders voor alle Drentse gemeenten voor een basis niveau van de aanpak. Als gemeente Meppel zijn wij voorlopers en hebben wij al de nodige zaken gerealiseerd.

Door verder te werken met het protocol wordt de informatiepositie van de gemeente verbeterd, zullen signalen van ondermijning gestructureerd worden opgepakt en is duidelijk hoe en wanneer gegevens binnengemeentelijk kunnen worden gedeeld. Signalen kunnen uiteindelijk leiden tot toezicht- en handhavingstrajecten vanuit verschillende onderdelen van de gemeente Meppel. Hierbij valt te denken aan handhaving op grond van de APV, geldende bestemmingsplannen, milieuwetgeving, Alcoholwet en Opiumwet. Hierbij kunnen toezichthouders en handhavers vanuit verschillende onderdelen van de organisaties betrokken worden. Ook betekent dit dat wij als gemeente integraal kijken naar een tactische aanpak, wat betekent dat er samenhangende aanpak wordt gerealiseerd.

Daarbij wordt ingezet op het vergroten van bewustwording (intern en extern) en het verbeteren van de informatiepositie van de gemeente. Daarnaast zal er structureel ingezet worden op (preventieve) controles opzetten voor kwetsbare branches/gebieden en het Bibob-instrumentarium inzetten voor kwetsbare vergunningen, subsidies, transacties en aanbestedingen. De uitvoering is vastgelegd in het uitvoeringsplan 2024-2025 van het team ondermijning.

Voor 2024 wordt verder op deze zaken ingezet:

- Het bewustzijn van bestuur, teams en publiek op integriteit en ondermijning.
- De geprioriteerde projecten worden verder ten uitvoer gebracht; Industrieën, Mensenhandel, Jonge aanwas, Zorgcriminaliteit.
- Het cluster ondermijning is zichtbaar zowel binnen de organisatie als buiten de organisatie om in te kunnen spelen op ondermijning in Meppel. Er wordt actief ingezet op deze zichtbaarheid. Aan de hand van vastgesteld privacy protocol worden interventies uitgevoerd samen met collega's en partners.
- Het cluster ondermijning houdt de kennis op peil door het volgen van relevante opleidingen en cursussen (waaronder op het gebied van de Wet Bibob).

6.4 Bibob

De gemeente Meppel doet zaken met diverse burgers en ondernemingen door bijvoorbeeld vergunningen en subsidies te verlenen, aanbestedingen te doen en vastgoed over te dragen. De Wet bevordering integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur (Wet Bibob) is een

instrument om te beoordelen of de partijen waar de gemeente vergunningen en subsidies aan verleent, dan wel overheidsopdrachten aan gunt of vastgoedtransacties mee aangaat, integer zijn. Zo wordt voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert en financiert en wordt bovendien de concurrentiepositie van bonafide ondernemers beschermd.

De Wet Bibob geeft de gemeente de mogelijkheid om onderzoek te doen naar de persoon of onderneming die een vergunning of subsidie aanvraagt, aan wie een overheidsopdracht wordt gegund of aan wie vastgoed wordt overgedragen. Een Bibob-onderzoek start met het eigen onderzoek door de gemeente. Als daarna nog twijfel is over de integriteit van de betrokkene, kan de gemeente adviesaanvragen doen bij het Landelijk Bureau Bibob (LBB). Het onderzoek ziet zowel op de betrokkene zelf als de zakelijk samenwerkingsverbanden van betrokkene.

De Wet Bibob is tot dusver alleen toegepast op Alcoholwetvergunningen en exploitatievergunningen voor horeca, prostitutie, coffeeshops en speelautomaten. In 2023 is de beleidsregel Bibob vernieuwd en is de toepassing van de Wet Bibob uitgebreid naar andere teams. De Wet Bibob wordt, afhankelijk van aanwezige risicofactoren, ook toegepast op omgevingsvergunningen, subsidies, vastgoedtransacties, aanbestedingen en zorgaanbieders.

Omdat de Wet Bibob breder wordt ingezet, is ook meer capaciteit en financiën nodig. Binnen de relevante teams (Leefbaarheid & Wijkregie, Ruimte Initiatief, Economie & Regio, Sociaal Domein en Financiën & Belastingen) zal in ieder geval één Bibob-ambassadeur worden aangesteld. Het Bibob-coördinatorschap is belegd bij het team ondermijning sinds 2023.

7 Kader Milieu

7.1 Inleiding

De Regionale uitvoeringsdienst (RUD) Drenthe voert sinds 2014 voor de provincie en de Drentse gemeenten de milieutaken uit. De RUD Drenthe is een gemeenschappelijke regeling. Als één van de opdrachtgevers geeft de gemeente Meppel richting de RUD Drenthe aan welke taken en in welke omvang deze taken in 2024 moeten worden uitgevoerd. Het gaat in grote lijnen om de volgende taken:

- Vergunningverlening en meldingen;
- Klachten, toezicht en handhaving;
- Bodemtaken;
- Advisering ten aanzien van geluid, lucht, omgevingsveiligheid, juridisch;
- Asbest;
- Overige milieu specialistische taken.

De nieuwe Omgevingswet zorgt voor een grote verandering in het werk van de RUD Drenthe. Via een impactanalyse is het effect in beeld gebracht. Gezien deze impact is het noodzakelijk om uitvoeringskeuzes te maken en werkzaamheden te prioriteren. In 2024 wordt ervaring opgedaan in het werken met de Omgevingswet. Voor een viertal inrichtingen geldt dat deze van provinciaal bevoegd gezag onder het gezag van de gemeente zijn gekomen. Hiervoor is per inrichting 125 uren opgenomen onder complexe VTH-taken. Ook lopen bij een viertal inrichtingen toezichts-, handavings- of complexe vergunningprocedures. Hiervoor is in totaal 500 uren extra opgenomen in het jaarprogramma. Als extra opdracht is een project ondermijning opgenomen voor 125 uren.

De gemeente houdt een signaleringsfunctie en blijft nauw afstemmen en samenwerken met de RUD Drenthe bij de uitvoering van de hierboven genoemde taken. Daarnaast blijft de gemeente verantwoordelijk voor het lokale milieubeleid.

Indien nodig vindt afstemming plaats tussen de accounthouder RUD Drenthe, welke rol is belegd bij het team Duurzaam, en de intern procesbetrokkenen en de procesbetrokkenen bij de RUD Drenthe. De accounthouder RUD Drenthe, die ook de rol van opdrachtgever vervult, heeft elk trimester overleg met de relatiemanager van de RUD en het aanspreekpunt voor de gemeente bij de RUD Drenthe. De accounthouders van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling RUD Drenthe voeren maandelijks overleg. Daarnaast nemen we als opdrachtgever deel aan de opdrachtgevers overleggen. In 2024 wordt door de accounthouder in ieder geval een bijdrage geleverd aan de binnen de GR opererende werkgroep rapportages en de uitvoerings- en handavingsstrategie Drenthe fase 2 waarbij het regionaal uniforme strategische en operationele VTH beleid voor de milieutaken van fase 1 wordt aangevuld en aangescherpt.

7.2 Toezicht

Milieutoezicht is te verdelen in vier producten:

- Controle van milieu-inrichtingen;
- Toezicht op bodembescherming;
- Toezicht op asbestsaneringen;
- Energietoezicht.

7.2.1 Toezicht milieu-inrichtingen

De controle van milieu-inrichtingen waarvoor de gemeenten bevoegd gezag zijn voert de RUD Drenthe risicogericht uit. Dit om de toezichtcapaciteit daar in te zetten waar dat het meest nodig is gelet op risico-inschatting en milieurendement. De risicomatrix (milieueffect, bestuurlijke impact, ondermijning en naleving) wordt gebruikt om prioriteiten te stellen en het toezichtprogramma op te stellen. De score van naleving beoordeelt de RUD, op basis van data, jaarlijks. Zonder goede data geen bruikbare informatie voor de risicomatrix, daarom wordt actief gestuurd op goede datakwaliteit (o.a. een actueel milieulocatie en bodemlocatiebestand en registratie overtredingen via digitale checklists). Op basis van de score wordt voor de controle van milieu-inrichtingen jaarlijks bepaald welke (sub)branches prioriteit krijgen. De volgende branches worden onderscheiden: Afval en industrie, Midden- en kleinbedrijf & gebouwen en Agrarisch.

Bij geconstateerde overtredingen wordt de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht gevolgd. Dit betekent dat het gedrag van de overtreder samen met de zwaarte van de overtreding bepaalt op welke wijze handhavingsinstrumenten worden ingezet.

7.2.2 Toezicht bodembescherming

Voor bodemtoezicht geldt dat wordt ingezet op de meest belangrijke en risicovolle bodemactiviteiten. Hierbij moet in ieder geval gedacht worden aan grote grondverzetprojecten en bodemsaneringen. Met de invoering van de Omgevingswet komen milieubelastende activiteiten met grondverzet en bodemverontreinigingen onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten te vallen. Het toezicht gebiedsgericht milieu wordt ingezet om illegale grondstromen en activiteiten in of op de bodem op te sporen.

7.2.3 Toezicht asbestsaneringen

Vanwege milieurisico's en urgentie is het asbesttoezicht op een aanvaardbaar niveau gebracht. Hierbij gaat het om het behandelen van meldingen en uitvoeren van toezicht en handhaving.

7.2.4 Energietoezicht

Voor energietoezicht wordt gewerkt met een groeimodel om dit op een adequaat niveau te brengen. Energietoezicht is wettelijk verplicht en belangrijk voor de energietransitie. Middels een SPUK-uitkering kan in 2024 meer ingezet worden op energietoezicht.

In 2023 is voor de verplichting uit het Bouwbesluit 2012, dat kantoorgebouwen minimaal energielabel C hebben, een plan van aanpak opgesteld door de Drentse HEMA-gemeenten. Voor 2024 heeft de RUD Drenthe aangegeven hier inzet op te kunnen verrichten indien gewenst. In Meppel is in 2023 een actueel overzicht van de kantoorgebouwen die deze verplichting hebben opgesteld en is hierop een beheer ingericht. Tevens zijn formats voor toezichts- en handavingsbrieven opgesteld en teksten voor communicatie. Omdat wij in een andere fase van uitvoering zitten wordt dit toezicht niet uitbesteed aan de RUD Drenthe. Vooralsnog heeft een paar gemeenten aangegeven van het aanbod gebruik te zullen maken.

7.2.5 Toezicht eigen inrichtingen

De RUD Drenthe voert namens de gemeente Meppel de milieu toezichthoudende en vergunningverlenende taken uit. Bij het houden van dit toezicht wordt geen onderscheid gemaakt tussen een eigen inrichting of een niet eigen inrichting. Wanneer er bij een eigen inrichting overtredingen worden geconstateerd, wordt de gemeente Meppel aangeschreven

om deze op te heffen. Ons doel is om de geconstateerde overtreden binnen de hersteltermijn te beëindigen.

7.3 Advisering/milieu specialistische taken

Naast de formele taken rondom vergunningverlening, handhaving en toezicht op het gebied van de milieutaken is de RUD Drenthe ook een belangrijke adviseur voor de gemeente. Dat gaat van advies geven over of toetsen van de milieuaspecten in bestemmingsplannen tot advisering bij complexe gebiedsontwikkeling. Gezien de toegenomen dynamiek in bouw en ontwikkeling is deze taak gegroeid ten opzichte van de start van de RUD Drenthe. Hier zijn uren voor opgenomen in het jaarprogramma. Het gaat voornamelijk om door de gemeente gevraagd advies.

Drentse maat	Vergunningen	2.843
	Bodem	1.271
	Toezicht en klachten	5.263
Niet Drentse maat	Advies	395
	Juridisch	222
10.631	Administratieve ondersteuning	659
	Opdrachten	125
	Complexe VTH-taken	1.000
	Groei Omgevingswet structureel en incidenteel	395 + 507
	Indirect overige	918
Totaal		12.928

8 Monitoring en evaluatie

In het VTH-uitvoeringsprogramma geven we aan dat monitoring en evaluatie onderdeel uitmaken van de beleidscyclus zoals deze is vastgelegd in het Big 8-model. De procescriteria geven een verdere invulling aan de onderwerpen waarop monitoring en evaluatie dienen plaats te vinden. Inzicht in deze gegevens is nodig om te zien in welke mate en op welke wijze de gestelde doelen worden bereikt.

8.1 Monitoring van het VTH-uitvoeringsprogramma

Gedurende de uitvoering van het VTH-uitvoeringsprogramma vindt monitoring plaats van de onderwerpen die hierin zijn geregeld. Het monitoren hiervan is bijvoorbeeld belangrijk om lopende het jaar te kunnen sturen op de planning, om te controleren of gehandeld wordt conform de vastgestelde (*beleids*)kaders en om gegevens te verzamelen ten behoeve van de evaluatie. Dit vindt onder meer plaats in de werkoverleggen.

Verzamelde gegevens worden ook gebruikt als input voor het VTH-uitvoeringsprogramma en kunnen aanleiding zijn om het beleid op onderdelen aan te passen. Monitoring vindt ook plaats op de doelstellingen uit het beleid.

8.2 Evaluatie van het VTH-uitvoeringsprogramma

Uitvoering van het beleidsplan wordt elk jaar uitgewerkt in een VTH-uitvoeringsprogramma. Het HUP bevat een realistische raming van de VTH-activiteiten die dat jaar zullen worden uitgevoerd. Het programma is leidend voor de uitvoering van deze taken. Daarbij dient uiteraard rekening gehouden te worden met de organisatorische en financiële mogelijkheden en de bestuurlijke ambitie.

Na afloop van elk kalenderjaar wordt een evaluatie van het VTH-uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit is het VTH-jaarverslag. In deze evaluatie wordt een overzicht gegeven van de doelstellingen uit het VTH-uitvoeringsprogramma afgezet tegen de resultaten van het betreffende jaar (*output*). Op een gedetailleerde wijze wordt inzicht gegeven in de prestaties op het gebied van toezicht en handhaving.

Hierbij gaat het onder andere om aantallen, kwaliteit, complexiteit, tijdigheid, bezoekfrequenties, geconstateerde overtredingen en naleefgedrag. Ook worden de beraamde en de daadwerkelijk bestede uren weergegeven. Indien de evaluatie daartoe aanleiding geeft, de prioriteiten, beleidsdoelstellingen, strategieën aangepast in het VTH-uitvoeringsprogramma voor het daaropvolgende jaar.

Bijlages

1. Risicomatrix en prioritering

Domein	Problemen / Overtredingssoorten	Effecten						Subtotaal effecten	Kans	Risico	Prioriteit
		Schaal 1-5							Schaal 1-5	Effect x Kans	
		Veiligheid	Duurzaamheid	Gezondheid	Leefbaarheid	Financieel economisch	Omgevingssensitiviteit				
BOUWEN											
	nieuwbouw/verbouw										
	Handelen zonder of in strijd met een omgevingsvergunning activiteit bouw:										
	kamerverhuur	4	2	4	3	2	3	3,000	4	12,000	
	utiliteitsbouw	4	3	3	3	2	3	3,000	3	9,000	
	logiesgebouw, restaurant, café, bedrijf, kantoor, winkel	4	2	4	2	2	3	2,833	3	8,500	
	maatschappelijke gebouwen, kinderdagverblijven, scholen, zorg, sport	4	2	4	2	2	4	3,000	2	6,000	
	woongebouwen, appartementen,	4	2	4	3	2	3	3,000	2	6,000	
	woningen (grondgebonden, bijvoorbeeld eengezinswoningen)	4	2	3	2	1	0	2,000	2	4,000	
	inrichtingsvereisten horeca (o.a. ventilatie, geluid etc)	4	2	4	1	1	3	2,500	1	2,500	
	bouwwerken geen gebouw zijnde	3	2	2	1	1	2	1,833	1	1,833	
	kleine bouwwerken, dakkappen, tuinhuisjes	1	1	1	1	1	1	1,000	2	2,000	
bestaande bouw	Illegaal huisvesting van studenten en arbeidsmigranten	4	1	4	2	2	4	2,833	4	11,333	
	Illegale bewoning bedrijfspanden	4	1	4	2	2	4	2,833	2	5,667	
	In gebruik hebben van een gebouw in strijd met constructieve eisen Bouwbesluit 2012	3	1	3	2	1	1	1,833	2	3,667	
	Gebruik gemeenteground zonder toestemming	2	1	2	2	3	2	2,000	1	2,000	
SLOPEN	Handelen zonder of in strijd met:										
	sloophandeling:										
	met asbest (28 dagen)	3	2	4	2	1	3	2,500	2	5,000	
	met asbest voor particulieren (5 dagen)	3	2	4	2	1	3	2,500	2	5,000	
	zonder asbest (28 dagen)	3	1	3	2	1	1	1,833	2	3,667	
	sloopvergunning (in relatie tot monumenten)	3	2	2	2	1	3	2,167	2	4,333	
BRANDVEILIGHEID	Handelen zonder of in strijd met omgevingsvergunning brandveilig gebruik en meldingen:										
	Woonfunctie										
	Groepszorgwoning (bewoning in groepsverband met zorg)	4	3	4	3	2	4	3,333	3	10,000	
	Kamerverhuur > 4 personen	4	2	4	2	2	4	3,000	3	9,000	
	Verzorgingstehuis	4	2	4	3	2	4	3,167	3	9,500	
	Woonfunctie in woongebouw (flat)	4	2	3	2	2	3	2,667	2	5,333	
	Zelfstandige woning	2	1	2	2	1	1	1,500	2	3,000	
	Bijeenkomstfunctie										
	Kinderdagverblijf > 10 kinderen	4	2	3	2	2	4	2,833	3	8,500	
	Kinderdagverblijf < 10 kinderen	4	2	3	2	2	4	2,833	3	8,500	

	Café	4	2	3	2	2	4	2,833	3	8,500	
	Discotheek, bioscoop	4	2	3	2	2	3	2,667	2	5,333	
	Restaurant, cafetaria, kantine, eetzaal, partycentra	4	2	2	2	2	4	2,667	2	5,333	
	Peuterspeelzaal	4	2	3	2	3	4	3,000	2	6,000	
	Museum (o.a. molen en drukkerij), bibliotheek	3	3	2	2	2	2	2,333	2	4,667	
	Buurthuis, wijkcentrum, gebedshuis	3	2	2	2	2	3	2,333	2	4,667	
	Industriefunctie										
	Opslag gevaarlijke stoffen	4	4	4	4	3	4	3,833	3	11,500	
	Fabriek > 100 personen	3	4	3	2	4	4	3,333	3	10,000	
	Fabriek 50-100 personen	3	4	3	2	4	4	3,333	2	6,667	
	Stallen	3	2	2	1	4	3	2,500	2	5,000	
	Opslagloods, tuinbouwkas, magazijn	3	2	2	2	3	2	2,333	2	4,667	
	Werkplaats	3	1	2	2	3	2	2,167	2	4,333	
	Kantoorfunctie										
	Kantoren 0-50 personen	3	2	3	2	3	1	2,333	1	2,333	
	Kantoren 100-250 personen	3	2	3	2	3	3	2,667	2	5,333	
	Kantoren 50-100 personen	3	2	3	2	2	2	2,333	2	4,667	
	Logiefunctie										
	Asielcentrum/ opvangcentrum voor tijdelijk verblijf van personen	3	2	3	2	3	4	2,833	2	5,667	
	Hotel/motel/pension > 10 personen	3	2	3	2	3	3	2,667	2	5,333	
	Hotel/motel/pension 5-10 personen	3	2	3	2	2	3	2,500	2	5,000	
	Hotel/motel/pension < 5 personen	3	1	3	2	2	3	2,333	1	2,333	
	Onderwijsfunctie										
	School (leerlingen < 12 jaar)	4	2	3	4	3	4	3,333	1	3,333	
	School (leerlingen > 12 jaar)	4	2	3	3	3	4	3,167	1	3,167	
	Sportfunctie										
	Zwembad	4	3	3	2	3	3	3,000	3	9,000	
	Sportruimte, sportzaal, sporthal, sportcentrum 50-250 personen	4	2	3	2	3	3	2,833	2	5,667	
ERFGOED	Onomkeerbare beschadiging van cultuurhistorische waarden	3	1	2	2	1	4	2,167	4	8,667	
	Handelen zonder of in strijd met omgevingsvergunning activiteit bouw veranderen van een monument	3	2	3	2	1	3	2,333	2	4,667	
	Illegale restauraties	3	1	2	2	1	3	2,000	2	4,000	
	Aantasting uiterlijk aanzien (diverse zaken)	2	2	2	2	2	2	2,000	2	4,000	
RO	Strijdig gebruik:										
	wonen waar niet is toegestaan	3	1	2	3	1	3	2,167	3	6,500	
	verkeerd particulier gebruik grond/erf (o.a. verkleuring)	2	1	1	3	1	3	1,833	3	5,500	
	bedrijfsmatige activiteiten waar niet is toegestaan	2	2	1	3	1	3	2,000	2	4,000	
	illegaal bouwen in strijd met bestemmingsplan	3	2	1	3	1	2	2,000	3	6,000	
APV											
	afval illegale stort (meldingen afvalstort en zwerfvuil)	4	4	3	4	3	3	3,500	4	14,000	

	overlast jongeren (meldingen op overlast jeugd)	2	2	2	4	2	2	2,333	4	9,333	
	handel en gebruik van lachgas	3	3	3	3	3	3	3,000	3	9,000	
	verrommeling van de openbare ruimte (buurtefeest, vervuiling, controle reclame, terrassen, uitstalling, aanhangers/caravan)	3	2	2	4	1	3	2,500	3	7,500	
	loslopende honden en hondenpoep	2	1	2	4	3	3	2,500	3	7,500	
	overlast (brom)fiets (verloren en verlaten fietsen, fietsen in de Hoofdstraat)	3	1	2	4	2	2	2,333	3	7,000	
	parkeer excessen (betaald en vergunningen parkeren, vrachtwagens uit het buitenland)	2	1	1	3	1	2	1,667	4	6,667	
	handel en gebruik van (soft)drugs	3	1	3	2	2	2	2,167	3	6,500	
	illegaal stoken / open vuur	4	3	3	3	1	1	2,500	2	5,000	
	het niet hebben van een standplaatsvergunning	1	1	1	2	1	2	1,333	2	2,667	
	wild kamperen (seizoensgebonden)	1	1	1	2	1	2	1,333	2	2,667	
Alcoholwet	schenken aan minderjarige	3	1	4	4	1	4	2,833	4	11,333	
	verkoop alcohol minderjarigen (supermarkt e.d.)	3	1	4	4	1	4	2,833	3	8,500	
	overtreden vergunningsvoorwaarden (bv terrassen, sluitingstijden)	3	1	2	3	1	2	2,000	4	8,000	
	geluidsoverlast (in relatie tot APV)	3	1	2	4	1	2	2,167	3	6,500	
	geen leidinggevende aanwezig	2	1	2	2	1	2	1,667	2	3,333	
	geen / niet actuele vergunning	1	1	1	2	1	2	1,333	2	2,667	
	besloten feest bij een paracommerciële instelling	1	1	1	2	1	2	1,333	2	2,667	
Evenementen	schenken (en doorgeven) van alcohol aan minderjarigen	3	1	3	2	2	3	2,333	4	9,333	
	handelen in afwijking van een evenementenvergunning type C	4	4	4	4	4	4	4,000	2	8,000	
	handelen in afwijking van een evenementenvergunning type B	4	4	4	3	4	4	3,833	2	7,667	
	overlast Evenementen (parkeren, geluidsoverlast, doorgaan na sluiting)	2	2	2	2	2	3	2,167	3	6,500	
	handelen zonder melding type A	2	2	2	3	1	2	2,000	3	6,000	
	handelen in afwijking van een evenementenmelding type A	2	2	2	2	2	2	2,000	2	4,000	
	het niet aanvragen van een vergunning plaatsen voorwerpen op de openbare weg	3	1	2	2	1	1	1,667	2	3,333	

HOOG RISICO	GROTER DAN OF GELIJK AAN 7	> 7	
GEMIDDELD RISICO	KLEINER DAN 7 EN GROTER DAN 4	> 4 -7	
LAAG RISICO	KLEINER DAN OF GELIJK AAN 4	<4	

Toelichting effectscore risicoanalyse					
beoordelingsaspecten	effect uitgedrukt op een schaal van 1 t/m 5				
	1 = nauwelijks effect	2 = beperkt effect	3 = gemiddeld effect	4 = groot effect	5 = zeer groot effect
Veiligheid					
In hoeverre leidt een mogelijke calamiteit tot letsel. De te verwachten schade in de vorm van lichamelijk letsel als gevolg van een verstoring/calamiteit die volgt uit het niet of onvoldoende uitvoeren van een taak. Het gaat hier zowel om direct lichamelijk letsel. Voorbeelden zijn: lichamelijk letsel (gewond raken), ademhalingsmoeilijkheden, vergiftiging, asbestbeschadiging, straling, rug/wervel beschadigingen ed.	De verstoring/calamiteit leidt niet tot enig persoonlijk letsel.	Pijn of gering letsel bij één of meerdere personen. Denk hierbij aan één of meerdere lichtgewonden.	Zwaar letsel bij één of meerdere personen. Denk hierbij aan één of meerdere zwaargewonden.	Eén of meerdere dodelijke slachtoffers. Zodra de inschatting is dat de verstoring/calamiteit dodelijke slachtoffers tot gevolg kan hebben moet minimaal een score 3 worden aangehouden.	Zwaar letsel bij meerdere personen en meerdere dodelijke slachtoffers over een groot gebied. Denk hierbij aan meerdere doden verspreid over een wijk of stad.
Duurzaamheid					
In hoeverre tast het probleem het milieu/de natuur aan, welk effect heeft dit op de verstoring, verspilling van grondstoffen en energie alsmede de aantasting van de Groene Wetgeving en Erfgoedwetgeving. Het tegengaan van verstoring, verspilling van grondstoffen en energie.	De verstoring/calamiteit leidt niet tot achteruitgang van het milieu/de leefomgeving.	De te verwachten afbreuk is gering. Hierbij valt te denken aan beperkte milieuschade als gevolg van (geringe) illegale stort, lozing of emissie van stoffen die slechts tijdelijk schade veroorzaken. Veelal betreft het kleine milieuovertredingen door particulieren of kleine bedrijven.	Er is sprake van een duidelijke aantasting van het milieu, doch deze is omkeerbaar en heeft geen effecten op de lange termijn.	De te verwachten milieuaantasting is evident en heeft langer termijn gevolgen. Hierbij valt te denken aan illegale lozing, stort of emissie van vervuilende/giftige stoffen.	De te verwachten milieuaantasting is evident (onomkeerbaar), heeft permanente gevolgen en leidt tot grote maatschappelijke rampen. Hierbij valt te denken aan illegale lozing van enorme omvang, stort of emissie van sterk vervuilende/giftige stoffen in een zeer kwetsbare omgeving.
Gezondheid					
In hoeverre leidt een mogelijke calamiteit tot een afname van de gezondheid van de mens. De te verwachten schade aan de gezondheid als gevolg van bijvoorbeeld een afname van de luchtkwaliteit, waterkwaliteit, etc. Voorbeelden zijn toename fijnstof of andere luchtvervuiling, afname waterkwaliteit, etc. die de gezondheid van mensen nadelig beïnvloed.	De verstoring/calamiteit leidt niet tot mogelijke gezondheidsproblemen.	Gezondheidsproblemen bij één of enkele personen (niet blijvend). Denk hierbij lokale vervuiling overlast waardoor stank bestaat of die stress oplevert.	Algehele (niet blijvende) gezondheidsproblemen. Denk hierbij aan ernstige lucht, water of andere vervuiling waardoor long of oogirritaties ontstaan.	Blijvende gezondheidsproblemen voor meerdere personen, bijvoorbeeld permanente aantasting van luchtwegen, blindheid, langdurige psychische problemen.	Zware gezondheidsproblemen met de dood als gevolg, bijvoorbeeld langdurige blootstelling aan radioactieve straling of asbest.
Leefbaarheid					
In hoeverre leidt een mogelijke calamiteit tot afbreuk van het omgevingsmilieu. De te verwachten afbreuk en schade aan de leefomgeving als gevolg van een verstoring/calamiteit die volgt uit het niet of onvoldoende van een taak door de overheid.	er is geen sprake van een negatief effect op het maatschappelijk welbevinden of het effect is verwaarloosbaar klein.	De te verwachten afbreuk is minimaal/verwaarloosbaar. Hierbij valt te denken aan beperkte overlast in de vorm van stank, geluid of trillingen (zintuiglijke waarneming). De (beleving van) de veiligheid in de directe woonomgeving is niet in het geding.	De te verwachten afbreuk heeft gevolgen die niet ernstig en/of van korte duur zullen zijn. Hierbij valt te denken aan een geringe afname van (het gevoel van) veiligheid of een tijdelijke ernstige overlast of een permanente overlast in de vorm van stank, geluid of hinder die de kwaliteit van het leven beïnvloeden.	De te verwachten afbreuk heeft ernstige gevolgen die echter niet permanent zijn. Hierbij valt te denken aan een afname van (het gevoel van) veiligheid of een tijdelijke ernstige overlast in de vorm van stank, geluid of hinder die de kwaliteit van het leven sterk beïnvloeden. Denk daarbij aan ondermijning	De te verwachten afbreuk is evident en heeft permanente grote gevolgen. Hierbij valt te denken aan een sterke afname van (het gevoel van) veiligheid in de directe omgeving en/of ernstige overlast in de vorm van stank, geluid of hinder die de kwaliteit van het leven erg sterk beïnvloeden, blijvende gezondheidsklachten veroorzaken, etc.
Financieel economisch					

Wat is de financieel-economische schade voor de gemeente/provincie als gevolg van de calamiteit. Het gaat hier om schade die door de gemeente/provincie moet worden vergoed dan wel die ten laste komt van de gemeentelijke/provinciale economie. Voorbeelden zijn: Eventuele niet verzekerde kosten die door de gemeente/provincie worden gedragen (tijdelijke opvang, vergoedingen), verlies aan werkgelegenheid, economische achteruitgang, etc.	Er is geen sprake van enige financieel - economische schade.	De directe financieel - economische schade is gering en blijft beperkt tot geringe directe kosten (maximaal 10.000,- euro).	De financieel - economische schade is aanzienlijk. Denk hierbij aan directe kosten tot maximaal 100.000,- euro en/of een geringe terugloop van economische bedrijvigheid.	De financieel - economische schade is hoog. Denk hierbij aan directe kosten tot 1 miljoen en/of terugloop van economische bedrijvigheid.	De financieel - economische schade is zeer hoog. Denk hierbij aan directe kosten van meer dan 1 miljoen en/of sterke terugloop van economische bedrijvigheid.
Omgevingssensitiviteit Wat is de schade van een eventuele calamiteit of het in stand houden van een illegale situatie. De te verwachten afbreuk en/of schade, beeld, geloofwaardigheid en vertrouwen van de burger in de overheid en haar besluitvorming als gevolg van een verstoring/calamiteit die volgt uit het niet of onvoldoende uitvoeren van een taak. Voorbeelden: (al dan niet georganiseerde) protesten, mediacampagnes, open brieven e.d., met als gevolg gezichtsverlies, gevoel van zaakjes niet op orde, etc.	Er is geen sprake van afbreuk van vertrouwen van de burger in de overheid.	De te verwachten afbreuk is minimaal. Denk hierbij aan enkele brieven aan de gemeente, ingezonden brieven in de krant en/of een enkele klacht. Het algemene vertrouwen in de overheid wordt niet geschaad. Het idee dat de overheidsorganisatie haar zaken niet op orde heeft, is niet aan de orde.	De te verwachten afbreuk heeft gevolgen die niet ernstig en/of van korte duur zijn. Denk hierbij aan een tijdelijke stroom klachten, georganiseerde buurtprotesten, enkele juridische procedures en een brede negatieve aandacht in de media. Algemeen ontstaat het beeld dat de overheidsorganisatie niet alles op orde heeft.	De te verwachten afbreuk is evident en heeft grote permanente gevolgen. Denk hierbij aan voortdurende klachten over het onderwerp, brede maatschappelijke protesten en onrust, georganiseerde mediacampagnes, zware juridische procedures (nalatigheid, etc) en algeheel wantrouwen in de overheid. De burgers hebben weinig vertrouwen.	Het vertrouwen in de overheid is compleet beschadigd. De burgers hebben geen vertrouwen meer.
Toelichting overtredingskans risicoanalyse					
overtredingskans	Overtredingskans uitgedrukt in een schaal van 1 t/m 5				
	1	2	3	4	5
Kans Kans dat het probleem zich vooroet (kans op het niet naleven van ...)	HOOG NALEEFNIVEAU: NALEEFGEDRAG IS GOED (voorbeeldgedrag, geen klachten, geen sancties)	RUIM VOLDOENDE NALEEFNIVEAU: NALEEFGEDRAG IS VOLDOENDE (de wil is er, maar men laat nog wel eens een steekje vallen)	VOLDOENDE NALEEFNIVEAU: NALEEFGEDRAG IS GEMIDDELD (tekortkomingen worden binnen de hersteltermijn verholpen)	ONVOLDOENDE NALEEFNIVEAU: NIET NALEEFGEDRAG IS HOOG (naleving is matig tot slecht)	LAAG NALEEFNIVEAU: NIET NALEEFGEDRAG IS HOOG (naleving heeft trekjes, grenzend aan criminaliteit, bewust overtredingen maken)

Gebruiksfunctie

Woonfunctie

- Kamerverhuur > 4 personen
- Zelfstandige woning
- Verzorgingstehuis
- Geclusterde woning in het kader van zorg
- Woonfunctie in woongebouw (flat)
- Groepszorgwoning (bewoning in groepsverband met zorg)

Bijeenkomstfunctie

- Kinderdagverblijf > 10 kinderen
- Kinderdagverblijf < 10 kinderen
- Buurthuis, wijkcentrum, gebedshuis
- Discotheek, bioscoop
- Café
- Restaurant, cafetaria, kantine, eetzaal
- Partycentra
- Peuterspeelzaal
- Museum, bibliotheek

Industriefunctie

- Fabriek > 100 personen
- Fabriek 50-100 personen
- Werkplaats
- Opslagloods, tuinbouwkas, magazijn
- Opslag gevaarlijke stoffen
- Stallen

Kantoorfunctie

- Kantoren 0-50 personen
- Kantoren 100-250 personen
- Kantoren 50-100 personen

Logiefunctie

- Asielcentrum/ opvangcentrum voor tijdelijk verblijf van personen
- Hotel/motel/pension > 10 personen
- Hotel/motel/pension 5-10 personen
- Hotel/motel/pension < 5 personen
- Kampeerterrein

Onderwijsfunctie

- School (leerlingen < 12 jaar) >250 personen
- School (leerlingen < 12 jaar) 0-250 personen
- School (leerlingen > 12 jaar) >250 personen
- School (leerlingen > 12 jaar) 50-250 kinderen

Sportfunctie

Zwembad
Sportruimte, sportzaal, sporthal, sportcentrum 50-250 personen

Winkelfunctie

Winkelgebouwen >50 personen
Overdekt winkelcentrum 50-250 personen
Winkelgebouw < 50 personen

Overige gebruiksfunctie

Park+A3:B58eergarage

2. Overzicht sanctie-instrumentarium handhaving

a. Last onder bestuursdwang

** Artikel 125 Gemeentewet en artikel 5:24 e.v. Algemene wet bestuursrecht*

Het gemeentebestuur is bevoegd om bestuursdwang toe te passen voor de handhaving van vastgelegde normen waarvan de uitvoering aan het gemeentebestuur is opgedragen. De regels over het toepassen van bestuursdwang staan in de Algemene wet bestuursrecht. Bestuursdwang houdt in dat het gemeentebestuur een overtreding zelf beëindigt, als de overtreder dat binnen een bepaalde termijn (begunstigingstermijn) zelf niet heeft gedaan. De kosten van bestuursdwang worden verhaald op de overtreder. Bestuursdwang kan worden aangemerkt als een herstelsanctie.

b. Last onder dwangsom

** Artikel 5:31d e.v. Algemene wet bestuursrecht*

Als een bestuursorgaan bevoegd is om bestuursdwang toe te passen, kan het er ook voor kiezen om een last onder dwangsom op te leggen. In een last onder dwangsom wordt omschreven welke maatregelen een overtreder moet treffen om een overtreding te beëindigen. Doet een overtreder dat niet, dan verbeurt hij een dwangsom. Net als de last onder bestuursdwang is hier sprake van een zogenoemde herstelsanctie.

c. Bestuurlijke boete

** Artikel 5:40 e.v. Algemene wet bestuursrecht*

De bestuurlijke boete is een boete die een bestuursorgaan (college of burgemeester) zonder strafrechtelijk traject kan opleggen aan een overtreder. Dit is voor een beperkt aantal overtredingen mogelijk, als dat in een verordening die door de raad is vastgesteld is vastgelegd (artikel 154b Gemeentewet). Ook in bijzondere wetten kan de bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen aan het gemeentebestuur zijn toegekend, bijvoorbeeld in de Alcoholwet.

In Meppel is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om bestuurlijke boetes mogelijk te maken voor overtredingen in het fysieke domein.

d. Bestuurlijke strafbeschikking (OM-afdoening)

** Artikel 257ba Wetboek van Strafvordering*

In plaats van de bestuurlijke boete kan de gemeente er ook voor kiezen om de overtredingen die bedoeld zijn in artikel 154b Gemeentewet met een bestuurlijke strafbeschikking af te doen. In dat geval kan een gemeentelijk buitengewoon opsporingsambtenaar een strafbeschikking aankondigen, die door het CJIB wordt geïnd.

e. Intrekken vergunning

In het geval vergunningvoorschriften worden overtreden, kan soms de vergunning worden ingetrokken als sanctie (artikel 5.40, tweede lid onder b Omgevingswet)

f. Regelgeving specifieke sancties

In bijzondere wetten zijn soms specifieke bevoegdheden aan het gemeentebestuur toegekend om de regels te handhaven. Op basis van de Alcoholwet worden bestuurlijke boetes opgelegd.

g. Handhaven via strafrecht of privaatrecht

Voor strafrechtelijke handhaving heeft de gemeente de medewerking van politie en Openbaar Ministerie nodig. Hierover kunnen afspraken worden gemaakt. Het moet gaan om overtredingen die ook als strafbaar feit aangemerkt kunnen worden. Sommige 'overtredingen' kunnen ook via het privaatrecht worden aangepakt. Een voorbeeld is het illegale in gebruik nemen van gemeentegrond. In dat geval treedt de gemeente op als eigenaar van de gronden op basis van het eigendomsrecht. Die acties worden uitgevoerd door het team Economie en Regio.

h. Bevel van de Burgemeester

** Artikel 172, derde lid Gemeentewet*

Het derde lid van artikel 172 verschaft de burgemeester de zogenaamde 'lichte bevelsbevoegdheid'. De burgemeester is bevoegd bij (dreigende) verstoring van de openbare orde alle bevelen te geven die hij noodzakelijk acht voor de handhaving van de openbare orde. Deze bepaling is er gekomen voor situaties - waarbij er geen sprake is van overtredingen, omdat wettelijke voorschriften ontbreken - maar de burgemeester het nodig acht om in te grijpen. In deze situaties moet er acuut gevaar zijn voor de openbare orde. Als er wel wettelijke voorschriften (wetgeving, APV) zijn, dan gaan die boven de toepassing van het derde lid van dit artikel.